

Berichten Buitenland

Voor de Nederlandse agribusiness | jaargang 32, nummer 12, december 2006

- Nieuwe kansen voor Nederlandse kalkoen
- De Chinese zuivelmarkt
- Samenwerking op Indonesische kant-en-klaarmaaltijden

Deze maand in

Berichten Buitenland

2

Nieuwe kansen voor Nederlandse kalkoen

Duitse kwaliteitserkenning verschaft geplaagde sector lucht

6

Colofon

Berichten Buitenland is bestemd voor het Nederlandse agrarische bedrijfsleven en is een uitgave van de directie Industrie en Handel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Het doel is informatieverstrekking over relevante ontwikkelingen op agrarisch handelsgebied, buitenlandse markten, handelsbemiddeling enzovoort. De LNV-bureaus in het buitenland dragen in sterke mate bij aan de berichtgeving in dit blad.

Er wordt gedrukt op een chloorarme papiersoort, in een inktbesparend FM-raster. Er wordt verzonden in recyclebare sealbags.

Uitgever

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Industrie en Handel
www.minlnv.nl/agribusiness

Redactieadres

Redactie Berichten Buitenland
T.a.v. Linda Hulshof
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Tel. +31 (0)70 378 52 59
E-mail l.hulshof@minlnv.nl

Informatie en abonnementen

Voor informatie over artikelen of een (gratis) abonnement kunt u contact opnemen met Jacques Verbeek
Tel. +31 (0)70 378 40 64
Fax +31 (0)70 378 61 23
E-mail: j.j.m.verbeek@minlnv.nl

Realisatie

JB&A Exxion Communicatie

Druk

Den Haag Offset

ISSN 0920 – 0975

De informatie, meningen en opinies in dit blad worden naar voren gebracht buiten verantwoordelijkheid van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Het overnemen of vermenigvuldigen van artikelen uit dit blad is alleen toegestaan onder vermelding als volgt: Berichten Buitenland, [maand/jaar], [pagina's].

5 Statistiek

5 Column

11 Kort Graag...

17 Laatste nieuws

17 Link Bekeken

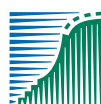
19 Marktrapporten op internet

20 LNV-bureaus in het buitenland

Omslagfoto

Een van de kalkoenboerderijen van Henk Coolen bv. Deze ligt in de buurt van Venray.

Foto: Twan Wiermans.

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Het primaire doel van de directie I&H is het bevorderen van duurzame en vitale agroketens, alsmede het bijdragen aan een duurzame internationale concurrentiepositie van het Nederlandse agrobédrijsleven. Dit zijn tevens de vier kernbegrippen van het werkteerrein van de directie I&H. Onder *duurzame* wordt verstaan: maatschappelijk verantwoord

conform de drie P-gedachte (Profit, People en Planet). *Vitale* houdt in dat wordt gestreefd naar versterking van de internationale concurrentiekracht. Uit *agro* blijkt dat de focus ligt op de landbouw- en voedingssector. *Ketens* verwijst naar een perspectief dat de gehele agrofood-kolom omvat, te weten van primaire sector tot aan de consument.

De Chinese zuivelmarkt

Nieuw Netherlands Agri-Business Support Office in Harbin

Samenwerking met Indonesisch bedrijf op kant-en-klarmaaltijden

PSOM-project van Gerard den Heijer

12 Korte berichten uit het buitenland

Afrika

- 12 **Marokko**
Import

Amerika

- 12 **Brazilië**
Fruit, Agro-industrie, Sierteeltexport, Biobeurs
- 12 **Verenigde Staten**
Yoghurt, Kaas

Europese Unie

- 13 **België**
Fruitplukrobot, Diervoeding, Charcuterie, Groene energie
- 14 **Denemarken**
Varkens, Zuivel, Finse overname
- 14 **Duitsland**
Vis
- 14 **Estland**
Landbouwinvestering
- 14 **Portugal**
Supermarkten
- 14 **Spanje**
Diepvriesbeurs, Varkensvlees, Grootwinkelbedrijven, Biolandbouw
- 15 **Verenigd Koninkrijk**
Zuivel, Koekjes, Levensmiddelen, Natuurvoeding
- 16 **Zweden**
Exportbevordering Estland

Overig Europa

- 16 **Bulgarije**
Biobrandstof
- 16 **Noorwegen**
Salami-import
- 16 **Oekraïne**
Graanexport

Kerstgroet

Directie en medewerkers van de directie Industrie & Handel, en de redactie van Berichten Buitenland wensen u prettige feestdagen en een gelukkig en zakelijk succesvol 2007 toe!

Foto: Twan Wiermans.

Duitse kwaliteitserkenning verschaft geplaagde sector lucht

Nieuwe kansen voor Nederlandse kalkoen

Jarenlang was de kalkoensector in Nederland een kleine, maar min of meer stabiele sector. De vogelpestepidemie van 2003 en sluiting van de enige Nederlandse kalkoenslachterij Plukon in Boxmeer brachten forse slagen toe aan de sector. Dit had een aanzienlijke krimp van het aantal kalkoenuitvoerders tot gevolg. Maar er is ook positief nieuws. De recente Duitse QS-kwaliteitserkenning van IKB Kalkoen vereenvoudigt de export naar Duitsland aanzienlijk.

Kalkoen mag dan de onvermijdelijke associatie met de kerstperiode oproepen, als er al sprake is van een Nederlandse kalkoenuitvoermarkt dan is deze toch bescheiden van omvang. Ook rond de kerst. Vrijwel alle in Nederland afgemeste kalkoenen gaan naar Duitsland, om daar in slachterijen verwerkt te worden. Deze situatie ontstond na de sluiting van de Plukon-kalkoenslachterij in Boxmeer, in juni

2005. Met de export naar Duitsland lijkt het slachtprobleem verholpen. Maar het heeft veel voeten in de aarde gehad, voordat werkelijk van een adequate oplossing sprake was.

Geen EU-regels

Een van de partijen die nauw betrokken is bij het oplossen van de knelpunten in de afzet,

is de Coöperatieve Vereniging ter Bevordering van Afzet van Vleeskalkoenen, kortweg BAV. René Arts, secretaris van de afzetvereniging, over de recente ontwikkelingen: "Onze afzetvereniging is in 1997 in de eerste plaats opgericht om de afzet naar Duitsland te faciliteren. Na de sluiting van Plukon hebben de meeste Nederlandse kalkoenuitvoerders zich bij ons aangesloten. Duitsland is voor ons om

verschillende redenen een gunstig afzetgebied. Zo is kalkoen er een populair product. Per hoofd van de bevolking bedraagt de jaarlijkse consumptie in Duitsland zo'n 6,4 kg, tegen 2 kg per jaar per persoon in Nederland. Bedenk daarbij dat Duitsland ruim vijfmaal zoveel inwoners heeft als Nederland. Hier is dus sprake van een vijftien maal zo grote markt.

Er is een algemene EU-verordening voor de pluimveesector. Daarnaast heeft de Nederlandse pluimveesector zijn eigen – private – sectorregels met een strenger regime, dat boven dat van de EU uitgaat. In Nederland hanteren we het IKB-systeem (integrale ketenbeheersing). Duitsland kent echter het systeem Qualität und Sicherheit (QS).

Ook dit systeem schrijft – net als het Nederlandse IKB – regels voor op het gebied van hygiëne en controle op reinheid en ontsmetting. Maar de uitwerking van de QS-regels is op een aantal punten anders dan in het Nederlandse IKB-systeem, bijvoorbeeld op het gebied van medicijnenregistratie. Door deze verschillen was er tot nu toe geen acceptatie van het Nederlandse systeem door Duitsland. Op een aantal punten moesten de Nederlandse kalkoenuhouders daarom aan aanvullende eisen voldoen.”

Naast het IKB-systeem hanteert de kalkoensector nog twee verplichte kwaliteitsystemen: het actieplan salmonella, ter bestrijding van salmonellabesmettingen, en de welzijnsnormen voor kalkoenen, met daarin voorschriften voor onder andere de maximale bezettingsdichtheid per vierkante meter staloppervlak, klimatologische condities en maximaal toegestaan uitvalpercentage.

Duitse erkenning

Na anderhalf jaar van overleg is nu overeenkomst bereikt en zullen alle IKB-erkende bedrijven ook QS-erkenning krijgen. Henk Hulsbergen van de afdeling Pluimvee(vlees) en Eieren van de PVE (Productschappen

In Nederland zijn op dit moment 70 kalkoenuhouders. Daarnaast zijn er drie pluimveehouders met kalkoenunderdieren en twee kalkoenubroederijen. De 70 kalkoenubedrijven houden gezamenlijk ongeveer 1 miljoen vleeskalkoenen. Met drie productierondes per jaar bedraagt de jaarlijkse productie circa 3 miljoen vleeskalkoenen. Het zwaartepunt van de kalkoenuhouderij ligt in Limburg, rond de plaatsen Weert en Venray.

Voor kalkoenuhanen wordt een langere productieronde gehanteerd (22 weken) dan voor hennen (16 weken). Het gevolg hiervan is dat vrijwel alle bedrijven een systeem hanteren waarbij het nieuwe koppel al op het bedrijf komt, voordat de hanen van het vorige koppel naar de slachterij zijn afgevoerd. Het nieuwe koppel wordt dan gehuisvest in de stal waarin de hennen van het vorige koppel zaten. Als ook de hanen van het vorige koppel zijn afgevoerd, worden ook de hennen en de hanen van het nieuwe koppel gescheiden en over twee stallen verdeeld.

Aantallen bedrijven en gehouden vleeskalkoenen

Jaar	Aantal bedrijven	Aantal vleeskalkoenen
1975	144	1.234.000
1980	122	793.000
1985	94	640.000
1990	130	1.003.000
1995	129	1.176.000
2000	125	1.577.000
2003	92	1.238.000
2006	70	995.000

bron: CBS (1975-2003), PPE (2006).

Vee, Vlees en Eieren) hierover: “Dit knelpunt in de kalkoenuhouderij stond niet op zichzelf, ook de vleeskuikenhouders waren

gecontroleerd, en de kalkoenuhouder moet kunnen laten zien dat een en ander goed functioneert.

‘Nederlandse IKB-certificering is nu in Duitsland erkend’

hierover al langere tijd in gesprek. In de laatste overlegronde, medio november, zijn de bestaande problemen opgelost of is vastgesteld dat hiervoor goede oplossingen te vinden zijn. Zo werd bijvoorbeeld in de IKB-eisen gesteld dat de ventilatie van de stallen goed moet zijn. Hierop wordt ook

Het Duitse QS-systeem stelt echter dat het bedrijf een bewijs moet kunnen tonen, dat uit controle door een installateur is gebleken dat het ventilatiesysteem goed functioneert. Een ander verschilpunt is de Aviaire Influenza-monitoring (AI). In Nederland is de monitoring gericht op de hanen, omdat deze

dieren een hogere besmettingskans hebben. Dit als gevolg van de langere verblijfsduur op het bedrijf. QS gaat uit van controle van zowel hanen als hennen.

Het grootste knelpunt was echter een verschilpunt in medicijngebruik. De bij kalkoenen veel voorkomende luchtwegproblemen worden in Nederland behandeld met doxicycline. In Duitsland gebruikt men hiervoor het middel oxytetracycline. Dit laatste middel heeft in Nederland voor kalkoenen geen registratie. Op basis van onderzoek door de Gezondheidsdienst voor Dieren hebben we kunnen aantonen dat het hier gebruikte toxicycline dezelfde werking heeft als het Duitse middel, maar dat de opneembaarheid beter is. Dit maakt dat een kleinere hoeveelheid voldoende is. Ook binnen het QS-systeem is hiervoor nu erkenning en is door Duitsland ingestemd met het gebruik ervan. Een positief bericht dus voor de kalkoenhouders.”

Henk Coolen: met outdoorsysteem onder eigen merknaam produceren. Foto: Twan Wiermans.

Niche: biologische kalkoen

De lastige omstandigheden waarmee de kalkoensector te kampen heeft, brengt individuele kalkoenhouders soms tot opvallende initiatieven. Zo startte Henk Coolen van kalkoebroederij Coolen in Heythuysen

‘De vraag naar biologische kalkoenen in Duitsland en Oostenrijk is goed’

(Limburg) al in 1995 met een biologische kalkoenhouderij in Duitsland. Coolen: “In Duitsland en ook in Oostenrijk is de vraag naar biologische kalkoenen groot en dit bedrijf loopt nu dan ook goed. In Nederland zijn we bezig met een outdoorsysteem, met als doel hiermee onder eigen merknaam te kunnen produceren. Voor de kerstmarkt verkopen

we KellyBronze. Dit ras is afkomstig uit Groot-Brittannië en vooral bedoeld voor restaurants en voor de particuliere (kerst)markt. Dit is een groeiende nichemarkt. Hier in Nederland is er nog nauwelijks een markt voor de biologische kalkoenen, hoewel er

opmerkelijk genoeg wel vraag is naar biologisch kalkoenvlees voor de productie van (biologisch) hondenvoer. In Duitsland wordt de biologische kalkoenen verder gebruikt voor paté, in rollade en in babyvoeding.”

Het mag met het biologische productiebedrijf van Coolen in Duitsland dan goed gaan, Coolen onderstreept de knelpunten voor de houderij in Nederland: “Met onze broederij produceerden we vóór de vogelpestcrisis zo’n 45.000 kuikens per week, dat aantal is nu gehalveerd.” Het risico van een nieuwe vogelpestuitbraak is volgens Coolen voor de sector nog steeds het grootste risico.

Export ondanks uitbraak

Juist de oplossing om alle kalkoenen uit Nederland in Duitsland te slachten, maakt de risico’s bij een uitbraak van vogelpest groter. Bij besmettingen kan dit immers grote gevolgen hebben in het geval de grenzen sluiten, zoals in 2003. De nieuwste regelgeving is echter gericht op beheersing van de besmetting, waarbij export naar buurlanden wel mogelijk blijft. Rondom een uitbraak wordt dan een beschermings- en een toezichtgebied ingesteld van respectievelijk 3 en 5 km, en vervolgens een bufferzone van 10 km. Dit, in combinatie met een vervoerscorridor en gecontroleerd vervoer, maakt het mogelijk om te blijven exporteren.

Jaap Holwerda

Landbouw kent vele gezichten en is in vele economieën prominent aanwezig. Vaak zijn daarbij opmerkelijke verschillen en/of prestaties te zien, die soms overzichtelijk in een grafiek of tabel worden gepresenteerd. Verschillen tussen landen of prestaties van sectoren of industrieën in de verwerkende sector enzovoort.

Deze rubriek brengt door middel van een grafiek of tabel opvallende prestaties, verschillen en dergelijke voor het voetlicht.

Als uzelf meent een opvallende grafiek of tabel in uw werkterrein tegen te komen, waarvan het de moeite waard zou zijn dit aan een breder publiek bekend te maken, aarzelt u dan niet om met de redactie contact op te nemen (l.hulshof@minlnv.nl).

Export van landbouwproducten Top 12 in miljoen US\$, 2005

Verenigde Staten	76.055
Nederland	54.820
Frankrijk	52.176
Duitsland	47.498
Canada	35.485
Brazilië	33.681
België	30.286
Spanje	28.841
China	28.579
Italië	25.510
Verenigd Koninkrijk	21.737
Australië	21.305
Overige landen	275.109
Totaal	731.082

Bron: Verenigde Naties/Comtrade-databank.

Verkiezingen: zaaien en oogsten

De verkiezingen zijn achter de rug. Op basis van partijprogramma's en mooie woorden is er gekozen. En het moet mij van het hart, hoe je het ook wendt of keert, voor de tuinbouw is dit geen goede uitslag.

Het was al een teleurstelling te moeten vaststellen dat een krachtige economische sector als de tuinbouw, voor wat betreft aandacht in de partijprogramma's maar ook tijdens de campagne, er bij de meeste partijen zeer bekaaid afkwam. En dat terwijl het cluster tuinbouw dagelijks werk biedt aan meer dan 400.000 mensen, via exporten meer dan een kwart bijdraagt aan het positieve resultaat op de betalingsbalans en wereldwijd bekend staat als toonaangevend op het gebied van innovatie, techniek en hoogwaardige kennis.

Gelukkig heeft de grootste partij het goed begrepen. Zij heeft een aantal van onze speerpunten, zoals mobiliteit, greenports en innovatie, in haar programma opgenomen. Maar hoeveel is dat allemaal waard? Wat betekent deze uitslag voor ondernemend Nederland?

Als we kijken naar een mogelijke coalitie van CDA, PvdA, SP en CU, dan wordt het afzien voor de tuinbouw de komende jaren. Immers, de SP is voorstander van de ontwikkeling van kleine zelfstandige bedrijven, maar ziet niets in de ontwikkeling van grootschalige bedrijven zoals die plaatsvindt in de tuinbouw. Zij is ook geen voorstander van optimale infrastructurele ontwikkelingen om zodoende de mobiliteit te bevorderen. En die hebben we juist hard nodig. Bovendien is de tuinbouw internationaal gericht: met het zicht op Europa.

Om het nieuwe kabinet te informeren over de toekomstplannen van de tuinbouw, heeft de tuinbouw in een brief aan de kabinetsformateur een pleidooi gehouden voor een krachtige ondersteuning vanuit de overheid op het terrein van: mobiliteit, innovatie, duurzame energie, BTW en een egaal Europees speelveld!

Wil de tuinbouw een wereldspeler blijven, dan zal de overheid haar bijdrage moeten leveren op deze punten. De tuinbouw zorgt dan dat hij één van de krachtige motoren van onze economie blijft!

Doeke Faber

Doeke Faber is voorzitter van de Vereniging van Bloemenveilingen in Nederland (VBN). Verder is hij lid van het Dagelijks Bestuur van VNO-NCW. Deze column schrijft hij op persoonlijke titel.

Wilt u reageren? Mail de redactie op l.hulshof@minlnv.nl

De Chinese zuivelmarkt

De melkproductie in China is de snelstgroeiende ter wereld, met veel vraag naar kennis en technologie in en over de melkveehouderij. Reden voor het ministerie van LNV om binnen één jaar drie handelsmissies te organiseren naar dit land. In het Hollandpaviljoen van de jaarlijkse Dairy Expo, begin september in Peking, waren de deelnemers onverdeeld positief. Een aantal sloot veelbelovende contracten af en alle deelnemers participeren in het Netherlands Agri-Business Support Office.

Tijdens de tweede handelsmissie in 2006 voor de melkveehouderij vond er in het Hollandpaviljoen een feestelijke ceremonie plaats vanwege twee Chinees-Nederlandse projecten in de zuivel. Stalinrichter Agriprom en mestafvoerder JOZ tekenden voor een joint venture met de Huahuanu Group uit Henan. En het Drentse bedrijf Meko Dairy-Cheq gaat melkwachtapparatuur leveren aan Yili. China's op één-na-grootste zuivelproducent wil 4.000 exemplaren van Meko's MilkGuard FD (bewakingsapparatuur voor de melkproductie), compleet met nieuwe

snufjes als waarschuwings-e-mails en alarmtekstberichten. "We verwachten twee jaar te doen over de installatie," zegt de marketing manager van Meko, Peter Fopma. "Tegen die tijd zijn er nog eens vierduizend bij gekomen, als het groeiscenario van de Chinese overheid klopt."

Persoonlijke indrukken

Ook Agriprom en JOZ rekenen op succes. "Producten vanuit Nederland verkopen in China is heel moeilijk," zegt JOZ-directeur Henk Elling. "Dus gaan we lokaal produce-

ren, met een vertrouwde partner." De Huahuanu Group werkte eerder al samen met het Siddair. Dit LNV-demonstratieproject in Henan – voluit het Sino-Dutch Dairy Training and Demonstration Center (www.siddair.com) – is inmiddels succesvol afgesloten.

De andere tien deelnemers - ALH Genetics, CRV, Intervet International, Nutrifeed, Pacific Dairy Ingredients, Royal de Boer Barn Equipment, Schuitemaker Machines, The Friesian Agro Consultancy, Trioliet Mullos en Veepro Holland - sloten geen contracten af, maar

De Chinese interesse voor Nederlandse expertise bleek op het Sino-Dutch Seminar; de zaal luistert naar de lezing van Jan Venneman (Veepro Holland).

NABSO in Harbin, China

Om het Nederlands belang in de Chinese melkveehouderij te ondersteunen, werken circa 20 Nederlandse bedrijven en het ministerie van LNV samen. Rond de publicatiedatum van deze *Berichten Buitenland* wordt een Netherlands Agri-Business Support Office (NABSO) geopend in de stad Harbin (Heilongjian, Noordoost-China). Het is vooral gericht op de melkveehouderij en start in januari met een werkplan waarin de deelnemende bedrijven voor de komende twee jaar hun activiteiten hebben beschreven. De Chief Representative, Erik Baudoin, en zijn Deputy, Eva Chen, hebben alle participanten bezocht om de werkplannen zo scherp mogelijk te krijgen, om zo de bedrijven optimaal van dienst te kunnen zijn de komende jaren.

Het NABSO heeft geheel China als werkgebied, maar richt zich in eerste instantie op de 'echte' melkveeprovincies in Noordoost-China en het 150 miljoen US \$ Wereldbank-project. Reden waarom Harbin als vestigingsplaats is gekozen. Een mooi voorbeeld van publiek-private samenwerking in handelsbevordering (export, import, investeren). Het Ministerie financiert de menskracht en het bureau, en het participerende bedrijfsleven financiert alle activiteiten. Het NABSO zal in nauwe samenwerking met het LNV-bureau Peking de Chinese melkveehouderijsector ontsluiten.

Hebt u interesse in de dienstverlening of wilt u participeren, neem dan contact op met LNV-bureau Peking, e-mail info@nlpekagr.com

kijken toch terug op een geslaagde missie. Net als Geert Koopstra, voorzitter van het Productschap Zuivel: "Het was mijn eerste bezoek aan China en ik ben overweldigd. Ik heb alleen Peking even gezien, maar het is heel anders dan verwacht. En dan die economische groei, het bruist, je ziet het aan de mensen. Men kijkt hier echt op tegen Nederland als zuivelproducerend land."

LNV-bureau opent deuren

De Boer stalrichtingen is al langer in China actief, maar voor directeur Roel Westerbeek was dit het eerste bezoek aan China. "Ik ben de hele week mee geweest en zeer enthousiast over hoe het ambassadeteam het hier

enzovoort. We zijn met grote spelers op de Chinese markt in contact gekomen." Riemer Kramer van Meko DairyCheq deelt die mening: "Een introductie door de LNV-Raad werkt goed bij Chinese bedrijven." Het contract met Yili zou er niet zijn geweest zonder de eerste handelsmissie voor de zuivel, in september 2005. Toen stond er voor het eerst een door het LNV-bureau gecoördineerd Hollandpaviljoen op de Dairy Expo.

Ook Henk Elling van JOZ was daar aanwezig. "Om nu weer mee te doen is echt een bewuste keuze. Het is onvoorstelbaar wie hier allemaal komt. Ik ben natuurlijk niet geïnteresseerd in de eindgebruiker, ik moet

‘Men kijkt hier echt op tegen Nederland als zuivelproducerend land’

aanpakt. Het Hollandpaviljoen op de beurs heeft een mooie 'oranje-uitstraling'. De Frau Antjes en de molens zorgen direct voor herkenning; het is toch een goed agrarisch beeldmerk van Nederland. De samenwerking met de ambassade opent deuren voor ons. Bij zuivelondernemingen, lokale overheden

de handelaar hebben. Maar grote boeren komen hier ook. Een leverancier van Meng Niu, China's nummer één, wil uitbreiden naar 50.000 koeien!" Jos ten Horn van The Friesian Agro Consultancy vindt dit een goed moment voor Nederlandse ondernemers om in te stappen.

"Nu pas zie je de ontwikkeling en financiering voor de *milk supply*. Eerst ging het alleen om productiefaciliteiten."

Zuiveladviseur Age Bouma, al langer actief in China, verwacht de komende vijf jaar een veel hogere melkwaliteit. "In het verleden is geïnvesteerd in een toename van het aantal koeien en in het verwerkingscircuit. Maar nu is verdere verbetering bij de boer nodig, want alleen goede melk levert goede producten op."

LNV-raad Henk van Duijn is tevreden. "De Nederlandse beeldvorming van de zuivelmarkt in China was, na het terugtrekken van Friesland Coberco eind 2004, dat het helemaal niks was hier. Dat is natuurlijk niet waar. Het productievolume en het aantal dieren neemt snel toe. Het is de grootste landbouwsector waarvoor de Chinese overheid momenteel geld vrijmaakt. En er zijn wél kansen voor Nederland."

Dat die boodschap overkomt, bewijzen de drie handelsmissies binnen één jaar. In de aanloop naar de beurs bezochten de Nederlanders een lokale vestiging van de Carrefour-supermarktketen en de Sanyuan Food Group (melkproductie- en melkverwerkingscentra). "Een indrukwekkende melkveehouderij, met zo'n tweeduizend koeien," vertelt opnieuw Age Bouma. "Daar werd toch zo netjes gemolken, en er is 24 uur per dag een dierenarts op het terrein." Ook de rest van de deelnemers was onder de indruk van de omvang, het efficiënte management en de moderne technologie bij de Sanyuan-fabrieken.

Op de laatste dag vond het Sino-Dutch Development Seminar plaats. Kees de Koning (Wageningen Universiteit en Research) sprak over de Nederlandse zuivelketen, Jan Veneman (Veeopro Holland) over veestapelverbetering, Hans Wilmlink (ICAR Interbull Committee en NRS) over stamboekregistratie en kaasspecialist Age Bouma over kaas.

LNV-bureau Peking

Samenwerking met Indonesisch bedrijf op kant-en-klaarmaaltijden

In de special vis, schaal- en schelpdieren bij de Berichten Buitenland van mei 2006 vertelde Gerard den Heijer dat hij met zijn garnalenimport een project was gestart op Sumatra, Indonesië. Dat geeft te denken. Indonesië heeft een wankel economie en de voedselveiligheid en voedselhygiëne staan bloot aan kritiek. De Scheveningse ondernemer heeft echter zeer positieve ervaringen.

Gerard den Heijer heeft met behulp van het Programma Samenwerkende Opkomende Markten (PSOM, zie kader) een productielijn voor kant-en-klaarmaaltijden weten op te zetten, onder de vleugels van PT. Centralwindu Sejati. Samenwerking met deze leverancier was er al langer. Den Heijer betreft uit veel Aziatische landen de garnalen voor zowel de Nederlandse markt als voor de export. Zo ook uit Indonesië. Een aantal onbewerkte en bewerkte variëteiten komt al sinds jaren van deze inmiddels vertrouwde partner.

Voor de nieuwe kant-en-klaarmaaltijden, bestemd voor zowel de Nederlandse als overige Europese markten, zag Den Heijer dan ook de beste mogelijkheden bij deze

ultramoderne verwerkende industrie in Medan. De relaties waren goed en de ervaringen voorbeeldig. Om een succes te maken van een kant-en-klaarmaaltijd moet in het algemeen worden voldaan aan de hoogste eisen. Dus werd de kennis van Den Heijer ingebracht bij PT. Centralwindu Sejati om op BRC-niveau te kunnen produceren. Deze normering van het British Retail Consortium geldt mondiaal als de hoogst haalbare. Wie daaraan voldoet, kan met goed fatsoen een nieuw product aanprijzen en toegang tot elke wereldmarkt krijgen.

Gelijkwaardig partnerschap

In lijn met de advisering installeerde Den Heijer's hoofd R&D, Auke Andela, ook een

aantal machines bij de Medanese producent. Daarmee was de productielijn voor de vier verschillende smaken maaltijden startklaar. Voedingsdeskundige Immy den Heijer had deze in een proces met veel proeven en smaaktesten weten te creëren. Met de Nederlandse/Europese smaak in gedachten en de puur Indonesische ingrediënten voor handen, was het samenstellen van de maaltijden een tijdrovende affaire. De smaaktesten die het Nederlands Visbureau mocht uitvoeren, gaven meer zekerheid over de kansen van de maaltijden, die nu aan de Nederlandse consument worden aangeboden. De eerste fase in de sales moet uitwijzen of de Haagse consument, als erkende fan van Indonesisch eten, een 'addoe-lekker-ja!' laat horen.

PSOM

Het Programma Samenwerkende Opkomende Markten (PSOM) biedt financiële ondersteuning aan ondernemers met investeringsplannen in opkomende markten in Azië, Afrika, Latijns-Amerika en Midden-en Oost-Europa. Een belangrijke voorwaarde is de samenwerking met een lokaal bedrijf en het gezamenlijk nastreven van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) en het toekomstgerichte *people, planet, profit*. Het doel is om duurzame economische ontwikkeling in opkomende markten te stimuleren door werkgelegenheid, inkomen en kennis te genereren. Het ministerie van Buitenlandse Zaken (Ontwikkelingssamenwerking) ziet in het programma een bijdrage aan het duurzaam bestrijden van armoede en het ministerie van Economische Zaken een middel om het Nederlandse bedrijfsleven in die markten te positioneren. De EVD stuurt, begeleidt en controleert het PSOM namens deze ministeries.

De garnalen worden gereinigd, al dan niet gepeld, gekookt, gepaneerd, gebakken of direct ingevroren. Foto's: Frits H. Emmerik

Ondernemers willen redelijke zekerheid over commerciële haalbaarheid. Ook de werkgelegenheid op Sumatra vaart wel bij een verkoopbaar en wellicht zelfs succesvol product. Er is slechts sprake van een succesformule als naast het nastreven van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) de commerciële resultaten uitzicht geven op een langdurige handelsrelatie. Ontwikkelingshulp nieuwe stijl: geen hulp, maar handel. Twee partijen werken samen, delen kennis, ervaring en inzet eerlijk en profiteren beide van het positieve resultaat. En dat resultaat komt slechts tot stand als ook aan de voorwaarden voor een geslaagde en bestendige productcyclus is voldaan.

Werkgelegenheid

Even terug naar het Sumatra van vandaag. Want daar zijn de bewijzen te vinden van de *people, planet, profit-filosofie* (de basis van maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzame ontwikkeling) die Den Heijer wil onderschrijven. Daartoe behoren werkgelegenheid en het verzekeren van inkomen. Bestrijding van armoede, waardoor meer mensen de gelegenheid vinden om milieuvriendelijker om te gaan met onze planeet. Den Heijer creëert momenteel met de opgestarte productielijn circa 35 banen voor laaggeschoolde vrouwen. Maar bij een succesvolle marktintroductie in Nederland en met een flink aandeel

export moeten uiteindelijk honderden vrouwen aan de slag kunnen.

Deze groep maakt kennis met een hoogwaardige manier van werken en produceren en zal deze op termijn uitdragen naar andere werknemers en werkgevers. PT. Centralwindu Sejati is namelijk geheel ingericht op productie en levering volgens de hoogste normen. Japan is de belangrijkste afnemer van de garnalenproducten en de Japanse markt staat slechts het meest hygiënisch bereide en veilige voedsel toe. Tel daar de huidige BRC-standaard – ingevoerd met de kennis van Den Heijer – bij op en je bent werkelijk van alle markten thuis.

Wokken in fabriekshal

Wie de productiehallen van PT. Centralwindu Sejati betreedt, mag ervaren dat je van top tot teen wordt ontsmet en ingepakt. In blinkend witte ruimten werken talloze witte poppetjes, ijverig en gedisciplineerd als mieren. De garnalen worden gereinigd, al dan niet

BRC-certificaat

Het British Retail Consortium (BRC) hanteert de strengste eisen voor garanties op voedselveiligheid en voedselhygiëne. Deze gelden in de keten van agrarische productie tot en met aanbidding aan de consument. Toch is de stap van HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) naar de mondiaal hooggewaarderde normering BRC haalbaar. Met HACCP zijn zaken als registratie van trainingen, uitvoeren van interne audits en documentenbeheer al geregeld. BRC gaat nog verder, met regels voor de omgeving van de productiefaciliteit, organisatie en communicatie. Er bestaan eendaagse cursussen die de overstap verklaren en de procedures overdragen. Er zijn twee niveaus: beginners en gevorderden. In de wereld van de supermarktkoper is BRC het garantiezegel op de afspraken.

‘Succes is optelsom MVO én commercieel resultaat’

gepeld en vervolgens ingevroren of eerst gekookt, gepaneerd, gebakken of anderszins bereid en ingevroren. Aardig om te zien: de culinaire daad van de eerste bereidingen gebeurt volledig traditioneel en handmatig. Er wordt gekookt, gebakken en gefrituurd in grote pannen en woks, alleen dragen deze ‘kookkies’ geen traditionele sarong. En daarna gaat alles op de lopende band om te worden gewogen, verpakt en ingevroren. HACCP en BRC vanuit de pure Indonesische keuken.

De bedrijfsleiding en medewerkers krijgen van Den Heijer de nodige training en geven deze intern door aan collega’s. Inkoop van ingrediënten is gericht op de lokale markten, waar de lokale boeren hun producten aanbieden. Zo wordt het stimuleren van werkgelegenheid in een breder kader getrokken. Naast rijst en groenten betreft dat ook het typische Den Heijer-ingrediënt in de maaltijden: de garnalen.

Kweekproduct als basis

PT. Centralwindu Sejati betreft de garnalen voor de totale productie van het gehele kustrijke gebied van Zuidoost-Azië. Het natuurproduct laat wisselende vangsten zien, maar de garnalen voor de High Seas-maaltijden

komen vooral van Indonesische vissers en garnalenfarms. Atjeh kent extensieve teelt van garnalen op garnalenfarms. Met zo min mogelijk hulp groeit het broedsel dat in de vijvers wordt losgelaten uit tot de garnaal, een proces waarvoor de grote Black Tiger 100 dagen tijd vraagt. De garnalenvijvers bieden volop werk en zijn voor Atjeh van groot economisch belang. Er is dan ook door de initiatoren een duidelijke voorkeur uitgesproken voor de verwerking van garnalen van de farms van deze kleine boeren in de nieuwe maaltijden. Den Heijer en PT. Centralwindu Sejati richten de vraag naar garnalen voor de productie vooral op het aanbod van deze boeren.

Nadere kennismaking

Om het project van Den Heijer volledig te doorgronden, maakten we ook kennis met enkele medewerkers van de Medanese productiefaciliteit. Demi Siburian is 25 jaar oud en werkt sinds enkele maanden bij PT. Centralwindu Sejati aan de diepvriesmaaltijden. Zij volgde middelbaar onderwijs maar vond daarmee geen werk. Met haar man en kindje woont ze in een kleine tweekamerwoning in de kampong, dicht bij de fabriek. De werkloosheid is groot en zoals iedereen in

De garnalenvijvers bieden volop werk en zijn voor Atjeh van groot economisch belang.

De leerschool van Den Heijer:

1. Streef niet louter ‘het goede doel’ na, maar besteed veel aandacht aan een commercieel succesvol eindresultaat. Al is het doel goed, het is beter af met omzet en winst.
2. Probeer met Hollands begrip annex doorzettingsvermogen lokale barrières te omzeilen zonder ze te negeren of, nog erger, te denigreren.
3. Heb geduld, neem de tijd, maar stel ook limieten vast.
4. Draag je maatschappelijke betrokkenheid uit met gedoseerde externe communicatie. Bescheidenheid siert de mens. En hecht waarde aan de interne communicatie: ‘de goede zaak’ maakt eigen medewerkers trots en trouw.

Indonesië heeft men een winkeltje aan huis. Het assortiment bestaat uit eenvoudige, verpakte etenswaren en wat groenten en fruit uit eigen tuin. Je hebt al een toko als je drie busjes bromfietsoleie op voorraad hebt. Overlevingseconomie bij uitstek.

Zoals elke medewerkster van PT. Centralwindu Sejati is Demi blij met het geboden werk, dat behoorlijk wordt beloond. Feit blijft dat de kosten voor levensonderhoud hoog zijn. Het salaris van haar en haar man gaat volledig op aan huur en eten. De aankoop van een eigen huis staat op een droomlijstje, terwijl het meer realistische verlanglijstje een bromfiets en een mobieltje vermeldt. In gesprekken met de bedrijfsleiding van de fabriek kwam duidelijk naar voren dat men met een aantrekkelijk salarisniveau de medewerkers wil vasthouden en gelegenheid wil geven om zich verder te ontwikkelen. De doelstelling van dit project vertelt van werk voor 500 à 600 vrouwen om de maaltijden – die in Europa in de smaak gaan vallen – te bereiden. Daaraan kan wellicht het verhaal rond dit product, dat hulp levert door handel te creëren, een mooie bijdrage leveren.

Frits H. Emmerik

Kort graag...

Door middel van deze rubriek willen we de lezer laten kennismaken met de LNV-raden/-attachés. Veel lezers hebben telefonisch contact en dan is het leuk de persoon die je aan de telefoon hebt, op een andere manier te leren kennen.

12 vragen aan Tineke Zwitser

Wat staat er op uw visitekaartje?

Catharina W. Zwitser, Addetto Agricolo. Sinds juli dit jaar ben ik tijdelijk, voor de periode van een jaar, als adjunct-LNV-attachée op de ambassade te Rome geplaatst. Het LNV-bureau maakt deel uit van de ambassade bij de Italiaanse staat. Deze is belast met de betrekkingen tussen Nederland en Italië.

Wat heeft u het meest verwonderd bij de kennismaking met uw werkterrein?

Het verrassingseffect is niet meer zo van toepassing. Van 1980 tot 1994 heb ik al op het LNV-bureau te Rome gewerkt, dus het was bijna een beetje 'thuiskomen'. Er is weinig veranderd. Op de ministeries tref ik vaak nog dezelfde personen op dezelfde functies. Vermeldenswaard is de enorme toename in de afgelopen jaren van het aantal BOB- en BGA-producten.

Wat kan er op uw werkterrein beter?

De handel in levende dieren en dierlijke producten. De grootst mogelijke zorgvuldigheid moet worden betracht bij de afgifte van veterinaire certificaten, de aanlevering van de juiste gegevens door de sector en de naleving van de

regels, met name wat het transport van levende dieren betreft. Dankzij de afsluiting van een bilateraal veterinair akkoord vorig jaar is hier al enige verbetering in opgetreden, maar het kan nog beter.

Wat moet iedereen weten over het land waar u werkt?

Italië telt 20 semi-autonome regio's. Ook kent Italië een tweedeling in noord en zuid, waarbij Noord-Italië qua mentaliteit en ontwikkeling de Noord-Europese landen benadert, terwijl het zuiden de typische kenmerken van de Mediterrane cultuur vertoont.

Wat moet je nooit doen in het land waar u werkt?

Met de deur in huis vallen. Te overhaast resultaat willen boeken. Grapjes of toespelingen maken op de maffia. Een cappuccino ná de lunch of het diner bestellen, of spaghetti snijden, want dan ben je echt een buitenlandse cultuurbarbaar.

En wat juist wél?

Italianen zijn bijzonder gastvrij en houden van goede omgangsvormen, waarbij ook uiterlijke verzorging en de juiste kleding tellen. Ze zijn trots op hun land, hun cultuur en hun gastronomische

producten. Eten is een cultuur in Italië en neemt een belangrijke plaats in bij het ontwikkelen van handelsrelaties.

Wat is het toppunt van plezier in uw werk?

Uiteraard zien dat de inspanningen die geleverd zijn resultaat opleveren.

Noem tenminste één dagelijks terugkerende bezigheid?

De dagelijkse koffie 's ochtends in de bar op weg naar de ambassade. Het is dan leuk te zien hoe iedere Italiaan het idee wil hebben dat de koffie speciaal voor hem/haar wordt gemaakt, ongeacht de drukte in de bar.

Er wordt dus niet eenvoudig een caffè besteld, maar een caffè in een koud kopje, in een glas, ristretto, macchiato, een cappuccino zonder schuim of lauw.

Wat is uw grootste ergernis?

Gelukkig erger ik me niet zo gauw en zie ik meestal overal wel de positieve of komische kant van in. Soms kan, vooral in tijd van grote drukte, het hier wel heel erg rekbare begrip van tijd tot enige irritatie leiden. Anderzijds heeft deze relaxte benaderingswijze ook wel zijn charme en is deze juist zo typerend voor de volksaard.

Welke wet of regel zou volgens u onmiddellijk op de helling moeten?

De kosten voor het Italiaanse bedrijfsleven voor administratieve lasten, vergunningen en controles worden geraamd op € 10 miljard per jaar. Pogingen tot deregulering en vereenvoudiging van de wetgeving zijn nog niet goed van de grond gekomen. Onder andere Nederland wordt genoemd als voorbeeld van administratieve lastenverlichting.

Wat mist u het meeste van Nederland?

Dat is geen eenvoudige vraag in een land als Italië, dat op gastronomisch gebied met China wedijvert om de beste keuken ter wereld en op cultuurhistorisch gebied wellicht de grootste rijkdommen ter wereld heeft. Dat neemt niet weg dat Nederland eveneens een rijk scala aan producten biedt, dat beslist niet onderdoet voor de Italiaanse specialiteiten.

Uw sleutelwoord voor de toekomst?

De Italiaanse consument is veeleisend, maar de Nederlandse agribusiness is goed in staat daarop door innovatie en productontwikkeling in te spelen.

Korte berichten uit het buitenland

Afrika

Marokko

LNV-bureau Madrid

> Import stijgt

Stijging import, daling export

De totale export van Marokkaanse tuinbouwproducten naar de EU lag in 2005 bijna 23% lager dan in het topjaar 2003. Bij de tomaten blijft Frankrijk de grootste afnemer (89%), gevolgd door Spanje met 7%. De Marokkaanse invoer van landbouwproducten (akker- en tuinbouw) uit de EU nam toe. Werd in 2004 nog 24% van de interne

behoefte door invoer gedekt, in 2005 lag dat percentage op 34%. Het ging onder andere om granen en oliehoudende gewassen, vooral geleverd door Frankrijk (89%) en Duitsland (9%).

Korte berichten uit het buitenland

Amerika

Brazilië

LNV-bureau Brasília

> Fruit | Agro-industrie | Sierteeltexport | Biobeurs

Nieuwe richtlijnen EU-fruitexport

Fruittellers moeten voortaan deelnemen aan het zogenoemde Nationale Plan voor de Veiligheid en

Kwaliteit van de Plantaardige Producten (PNSQV) en het Systeem van Geïntegreerde Productie (PIF) van het ministerie van Landbouw. Het PIF-systeem moet de kwaliteit van het fruit garanderen. Ook wordt erop toegezien dat het fruit ecologisch correct en duurzaam is. Belangrijke aanleiding voor deze aanpassingen is het resultaat van een vorig jaar gehouden onderzoek door een officiële technische missie van de EU. Deze was onder de indruk van zowel de programma's voor geïntegreerde productie - zoals die al bestaan voor appels en papaya's - als van de rigoureuze Braziliaanse controles. De EU heeft daarom Braziliaanse fruit-

exporteurs die aan de EU leveren gevraagd deel te nemen aan dit systeem. De Braziliaanse overheid ziet dit als een erkenning van de inspanningen van het ministerie van Landbouw om de kwaliteit van de exportproducten te verbeteren.

Grootste agro-industrie project

Het Braziliaanse levensmiddelenbedrijf Sadia gaat in Lucas do Rio Verde (deelstaat Mato Grosso) het grootste agro-industrie project van Latijns-Amerika opzetten. Met een investering van meer dan 200 miljoen euro zullen twee slachthuizen en een veevoederfabriek worden gebouwd. Het slachthuis voor varkens krijgt een capaciteit van 5.000 dieren per dag, terwijl het slachthuis voor kippen een capaciteit van een half miljoen dieren per dag nastreeft. Het veevoederbedrijf zal jaarlijks 67,5 miljoen zakken à 60 kilo soja en maïs tot veevoer verwerken. Voor de productie van deze soja en maïs is een oppervlakte van 1,35 miljoen hectare nodig. Dit komt overeen met 20% van de oppervlakte aan soja in deelstaat Mato Grosso. Sadia produceert momenteel 680 producten en exporteert 250 daarvan naar 96 landen. De omzet bedroeg in 2005 meer dan 3 miljard euro met een netto winstmarge van 9%.

Nederland grote afnemer sierteelt

De export van snijbloemen en sierplanten bedroeg de eerste negen maanden van dit jaar 18,9 miljoen euro, slechts een fractie lager dan

de totale export over 2005 (20 miljoen euro). Nederland is de belangrijkste exportmarkt voor deze producten: in genoemde periode bedroeg de export naar Nederland 9,3 miljoen euro, bijna de helft van de totale Braziliaanse export. De Verenigde Staten zijn tweede, met een waarde van 3,65 miljoen euro over hetzelfde tijdvak. Daarna volgen Italië, Japan, Canada, Spanje, Duitsland, Mexico, Uruguay en Zwitserland, aldus gegevens van het ministerie van Ontwikkeling, Industrie en Buitenlandse Handel. In 2000 had deze branche een omvang van slechts 9,2 miljoen euro. Ter versterking van de export werkt de sector momenteel aan een systeem voor verdere kwaliteitsverbetering van het product, vooral gericht op de kleine producenten.

Verenigde Staten

LNV-bureau

Washington

> Yoghurt | Kaas

Danone investeert in Amerika

Amerikanen eten gemiddeld slechts drie liter yoghurt per per-

Biobeurs

Van 3-6 mei 2007 zullen in São Paulo (Brazilië) gelijktijdig en op dezelfde locatie de beurzen *Bio Brazil Fair* en *Naturaltech* worden gehouden. De beurs Bio Brazil is vooral gericht op organische producten en de mogelijkheden hiervoor op de internationale markt. Brazilië staat op de vijfde plaats qua aantal voor organische productie gecertificeerde hectares. De beurs *Naturaltech* richt zich meer op functionele voeding, medicinale kruiden, therapeutische producten en natuurlijke cosmetica. Meer informatie kunt u vinden op: www.naturaltech.com.br. Aan de vorige editie van deze beurs namen 170 bedrijven deel en er waren 18.700 bezoekers.

soon per jaar (tegenover 22,5 liter in Finland). Met behulp van een aantal nieuwe soorten, waaronder yoghurt met bacterieculturen, Activia, wil Danone daar verandering in brengen. Dat vergt een behoorlijke investering. In 2005 heeft het bedrijf voor circa 50,5 miljoen euro in reclame geïnvesteerd; het eerste halfjaar van 2006 was dit al 37 miljoen euro, waarvan 28,5 miljoen euro ten behoeve van Activia. Danone houdt wel rekening met een behoorlijke cultuurschok, omdat Amerikanen het idee hebben dat bacteriën in voedsel slecht zijn voor de gezondheid.

Goed jaar voor kaas

De Amerikaanse kaasconsumptie is het afgelopen jaar gestegen, naar een nieuwe recordhoogte van 14,2 kilo per persoon (een stijging met 90 gram). Dat blijkt uit de cijfers van het Economisch Onderzoekscentrum van het ministerie van Landbouw. De consumptie van Amerikaanse kaassoorten vertoont

al 35 jaar een dalende lijn, maar de Amerikaan eet meer Italiaanse kaassoorten (42,4% van de totale consumptie in 2005). Voor het eerst is de consumptie van mozzarella uitgekomen boven 4,5 kilo per persoon. Ook Spaanse en Zwitserse kazen doen het goed. In 2005 was slechts 40,5% van de verkochte kazen van Amerikaanse origine. De grootste kaasproducenten in de VS bevinden zich in de staten Wisconsin en Californië, waar veel Europees georiënteerde kazen worden geproduceerd. De grootste kaas-exporteurs naar de VS zijn Italië en Frankrijk, daarna volgen Nieuw-Zeeland, Denemarken, Nederland, Zwitserland en Noorwegen.

Methionine-installatie

Het Duitse chemieconcern Degussa heeft in zijn Antwerpse vestiging 's werelds grootste DL-methionine-installatie in gebruik genomen. Methionine is een essentieel aminozuur voor milieuvriendelijke voeding van landbouwdieren. De nieuwe installatie heeft een capaciteit van 120.000 ton per jaar en is goed voor een investering van 350 miljoen euro. Wereldwijd is marktleider Degussa goed voor een totale productiecapaciteit van 350.000 ton per jaar. De investering bewijst volgens Degussa dat er nog een toekomst is weggelegd voor de chemie in Antwerpen. In de nieuwe methionine-installatie zal een honderdtal mensen aan de slag gaan.

alleen nog met appels. ACRO werkt als tweede aan het herkennen van peren. De robot kost tussen 40.000-60.000 euro en kan zes plukkers vervangen. Een robot met een tweede plukarm - 20.000 euro duurder - kan tien plukkers vervangen.

Vrije-uitloopcharcuterie

Vleeswarenproducent Ter Beke heeft een nieuw gamma 'diervriendelijke' vleeswaren van kippen en varkens met vrije uitloop gelanceerd, onder de naam 'l'Ardennaise Plainair'. De regels zijn minder streng dan die voor bioproducten, maar strenger dan voor gewone, stelt Ter Beke. Een echt label is vrije-uitloopvlees niet. Het ontbreekt aan een reglement en een eigen uitgebreid lastenboek waaraan de veehouders zich moeten houden. Het is geen scharrelvlees, want sommige scharrel dieren komen niet buiten: deze allemaal wel. Maar het is ook geen bio: ze krijgen bijvoorbeeld wel natuurlijk veevoer maar niet biologisch, aldus de productmanager. Het bedrijf koopt zijn varkens en kippen in respectievelijk Zuid- en Noord-Frankrijk. Ze worden gefokt en geslacht onder de vlag van het Franse Label Rouge. Dat kwaliteitskeurmerk garandeert dat de varkens drie keer zoveel ruimte hebben als 'gewone'. De kippen leven minimaal 81 dagen, waarvan ze minstens gedurende 40 dagen negen uur per dag buiten zijn. Per 100 gram van 'l'Ardennaise Plainair' betaalt de consument 2,45 euro, terwijl je voor gewone l'Ardennaise 1,89 euro neertelt.

'Bio' van Delhaize kost al gauw meer dan 3,30 euro.

Groene energie bij frietproductie

Vanaf volgend jaar zullen de bijproducten van het aardappelverwerkende bedrijf BioEnergy (van Farm Frites en de Group Machiels) tot groene energie worden verwerkt. In het gloednieuwe bedrijf werd onlangs de eerste tank geplaatst. De Group Machiels deed met dochteronderneming Remo grondige

kennis op in de afvalverwerking. Momenteel gaan de nevenproducten van Farm Frites, zoals de aardappelschillen, nog naar Nederland. Daar worden ze gebruikt als varkensvoer. Via een complex pijpleidingsysteem tussen beide fabrieken zullen de restproducten straks terechtkomen bij BioEnergy. Van de 500.000 ton aardappelen die Farm Frites jaarlijks verwerkt, gaat straks niets meer verloren. Dit betekent dat de 150.000 ton aardappelschillen verwerkt zullen worden tot zo'n

Korte berichten uit het buitenland

Europese Unie

België

LNV-bureau Brussel

> Fruitplukrobot | Diervoeding | Charcuterie | Groene energie

Belgen maken fruitplukrobot

De personeelsproblemen van fruittelers zijn voorbij: er is nu een automatische fruitplukmachine. Het is een indrukwekkend gevaarte met grijparm, gemonteerd op een moderne tractor. Het ding is een uitvinding van ACRO, het automatiseringscentrum van de KHLim (Katholieke Hogeschool Limburg). De robot plukt rijpe vruchten, die

hij via een camera herkent aan de kleur, voorzichtig van de boom. Met een voorzichtige knik wordt de vrucht geplukt en weggelegd. Op basis van kleurherkenning moet de robot weten of de vrucht al dan niet rijp is. Hij werkt momenteel

34-46 gigawatt stroom per jaar: groene energie voor 10.000 gezinnen. De groene warmte, en het gezuiverde water dat tijdens het proces vrijkomt, zullen als stoom en oververhit stoomketelvoedingswater bij Farm Frites worden hergebruikt.

Denemarken

LNV-bureau
Kopenhagen

> Varkens | Zuivel | Finse overname

Varkensvlees spekt kas

De Deense varkenshoudersector heeft dit jaar circa 200 miljoen euro meer verdiend dan geschat. De Danish Meat Association had op een producentenprijs gerekend van 1,10 euro per kilo, maar eind oktober is het gemiddelde al opgelopen tot 1,23 euro per kilo.

Arla en Midden-Oosten

Zuivelconcern Arla heeft als gevolg van de Deense cartoonrellen harde klappen gehad. Voor de affaire had Arla in het Midden-Oosten een omzet van 430 miljoen euro. Als gevolg van de rellen verdwenen begin dit jaar in één klap alle Arla-producten uit 50.000 winkels. In een campagne herinnert het bedrijf de klanten er nu aan dat Arla al 40 jaar op de markt is en dat het niet bij de islam past om onschuldigen te straffen. De verwachting is nu dat eind dit jaar de helft van het verloren marktaandeel is terugveroverd.

Arla koopt Finse concurrent

Het coöperatieve zuivelconcern Arla Foods heeft onlangs 30% van het particuliere Finse zuivelbedrijf Ingman Foods Oy overgenomen. Arla heeft een optie op de overige

70% van de aandelen en verwacht deze binnen enkele jaren te verwerven. Na het mislopen van de fusie met Campina heeft Arla Foods nu met succes zijn uitbreidingsplannen vormgegeven. Ingman Foods heeft vijf zuivelfabrieken in bezit en neemt melk af van drie zuivelcoöperaties, eigendom van circa 2.000 melkveehouders. Het nieuwe Arla Ingman Foods Oy verwacht een omzet van 290 miljoen euro te realiseren en biedt werkgelegenheid aan 500 personen. In Finland is op zuivelgebied alleen het coöperatieve Valio groter. De EU-Mededingingsautoriteit moet nog goedkeuring aan de overname verlenen.

Duitsland

LNV-bureau Berlijn

> Vis

Duitser moet aan duurzame vis

Bondsminister Sigmar Gabriel voor Natuurbescherming (BMU) heeft de consument onlangs opgeroepen om bij de aankoop van vis op duurzaamheid te letten. Eerder al is Duitsland's grootste visverwerker, Deutsche See, gestart met de verkoop van 19 producten die door de Marine Stewardship Council (MSC) zijn gecertificeerd. Daarbij wordt gegarandeerd dat de producten zijn gemaakt van vis die op duurzame wijze is gevangen.

gen. De minister deed zijn oproep bij de presentatie van de Viswijzer van het Wereld Natuur Fonds. In de Viswijzer worden 40 vissoorten beoordeeld op criteria als vangstmethode en ontwikkeling van de visstand.

Estland

LNV-bureau
Kopenhagen

> Landbouwinvestering

Noodzakelijke landbouwinvesteringen

In de periode 2007-2013 zou er in Estland 1,4 miljard euro in de landbouw moeten worden geïnvesteerd. Zo wijst een onderzoek van de Estse landbouw Universiteit uit. Het fonds voor Plattelandsontwikkeling, MES, heeft onlangs het ontwikkelingsplan voor genoemde periode goedgekeurd. Daarin is aangegeven op welke terreinen investeringen moeten plaatsvinden. In totaal zou er 166 miljoen euro te besteden zijn. Daarmee wordt slechts een deel van de noodzakelijke investeringen gedekt. Het fonds heeft kapitaal voor opleiding en nascholing alsmede voor vernieuwende initiatieven op het platteland. Om de duurzaamheid van non-profitorganisaties die actief zijn op het platteland te bevorderen, zou jaarlijks 4,6 miljoen euro worden uitgetrokken.

Portugal

LNV-bureau Madrid

> Supermarkten

Investeringen supermarktketens

Supermarktketen Jerónimo Martins (JM) heeft aangekondigd in de periode 2007-2009 voor 1 miljard euro te gaan investeren in de opening van 60 Pingo Doce-supermarkten, 25-30 Feira Nova-supermarkten en nog eens 300-360 Biedronka-discounters in Polen. Daarnaast bekijkt JM de mogelijkheid om ketens in andere landen te openen. De verwachting is dat JM in 2009 een omzet zal hebben van 6 miljard euro, tegenover 3,8 miljard euro in 2005. Het winstpercentage, dat onder de aandeelhouders zal worden verdeeld, ligt tussen de 40-50%.

Spanje

LNV-bureau Madrid

> Diepvriesbeurs | Varkensvlees | Grootwinkelbedrijven | Biolandbouw

Tweede Conxemarbeurs

De beurs voor diepgevroren zee-producten Conxemar werd dit jaar voor de tweede keer gehouden in de stad Vigo. Het bezoekersaantal lag boven de 30.000 en er stonden 400 standhouders. De sector verschaft werk aan 167.000 personen en behaalde in 2005 een omzet van 1,3 miljoen ton.

Varkensvleesproducent in nood

Een van de belangrijkste varkensvleesproducenten, Proinserga uit Segovia, kampt met grote problemen. De aankoop van een slachthuis van Campofrio bleek een verkeerde zet en leidde tot een verlies

van 60 miljoen euro. De president van Proinserga wil aflossing van de schulden over drie partijen verdelen: 20 miljoen euro zou moeten worden opgebracht door de leden (die per zeug 300 euro zouden moeten betalen, dit komt neer op gemiddeld 120.000 euro per bedrijf), verkoop van het slachthuis zou 20 miljoen euro moeten opbrengen en 20 miljoen euro zou van de bestuursleden moeten komen. De leden voelen weinig voor de plannen, maar zijn voor hun diervoeders, vervoerders, slacht en afzet van vlees afhankelijk van Proinserga. Dit bedrijf was altijd goed voor een jaarmzet van 800 miljoen euro en biedt werkgelegenheid aan 2.600 personen. Er worden jaarlijks meer dan 1,7 miljoen varkens verhandeld, 425.000 kilo voer en 500.000 doses sperma.

Actieplan biologische landbouw

Op 1 januari 2007 treedt het Actieplan voor Biologische Landbouw in werking. Doel hiervan is het bevorderen van de Spaanse consumptie van biologische producten (op dit moment nog uiterst klein) via een op de consumenten gerichte informatiecampagne. Het plan kent drie hoofdlijnen: bevordering van de teelt en productie van biologische producten; verbetering van de ken-

nis en afzet; verbetering van de structuur van en samenwerking binnen de sector.

Verenigd Koninkrijk

LNV-bureau Londen

> Zuivel | Koekjes |
Levensmiddelen |
Natuurvoeding

Strengere regels zuivel

De onafhankelijke Food Standards Agency (de Britse VWA) heeft zijn standpunt over de handhaving van hygiëneregels in de zuivelsector aangescherpt. Naar verluidt heeft ze dit gedaan op aandringen van de Britse regering, die op dit punt geen confrontatie met de Europese Commissie wilde. In een brief aan alle handhavingsautoriteiten heeft de FSA aangekondigd dat melk met sporen van antibiotica óf uit de markt gehaald moet worden óf moeten worden onderzocht. Twee weken geleden ontstond een rel over de verwerking van melk met antibiotica in een bedrijf in Lancashire. Het bedrijf is inmiddels gesloten, waardoor 26 mensen op straat kwamen te staan. FSA verdedigde aanvankelijk het gebruik van melk met antibiotica, zolang het niveau niet de gestelde maximumresiduaarden overschreed. De Europese Commissie beschuldigde de Britse autoriteiten er daarop van onveilig

voedsel in de menselijke voedselketen te brengen.

Koekjesovername

United Biscuits wordt voor 2,4 miljard euro overgenomen door twee zogenoemde durfkapitaalbedrijven: PAI en de Blackstone Group. United Biscuits maakt koekjes als McVities en Jacobs Biscuits; in het Verenigd Koninkrijk (waar *tea time* nog steeds een essentieel onderdeel van de cultuur uitmaakt) zowat een eerste levensbehoefte. Het bedrijf is in 1948 opgericht en biedt in het Verenigd Koninkrijk werkgelegenheid aan ongeveer 7.500 mensen. Er is nog wel toestemming voor de overname nodig van de Europese mededingingsautoriteiten.

Omzetstijging duurdere levensmiddelen

Britse consumenten geven iedere maand gemiddeld 900 miljoen euro uit aan de hoogste kwaliteit eigenmerkproducten van supermarkten.

Deze uitgaven zijn gedurende de afgelopen vier jaar bovendien met 23% gestegen. Verwenproducten van de hoogste kwaliteit kwamen qua omvang op de tweede plaats met een gemiddelde omzet van 435 miljoen euro. De gemiddelde aanschaf van Fair-Tradeproducten steeg met 100% in de afgelopen vier jaar; die van biologische producten met 51%; terwijl de verkoop van hoge kwaliteit merkproducten met 12% toenam. De populairste levensmiddelen van hoge kwaliteit zijn verse gemakproducten als soepen en fruitdrankjes, waaraan consumenten gemiddeld elke maand ruim 150 miljoen euro uitgeven. Maar ook gebruiksklaar vlees en fruit van hoge kwaliteit scoorden goed met gemiddelde omzetten van respectievelijk 95 miljoen en 85 miljoen euro.

De meestverkochte merken waren Tropicana (vruchtensappen), Evolution (wijn) en Innocent (smoothies). Volgens de Channel Four-analisten die het onderzoek mede verrichtten, spelen in deze trends de veelheid aan kookprogramma's op televisie en de meningen van beroemde koks een belangrijke rol. Een zelfde trend is ook te constateren bij andere supermarktketens.

Supermarkten in natuurvoeding

Waitrose en Sainsbury's komen beide met een lijn natuurvoedingsproducten. Volgens Waitrose heeft consumentenonderzoek uitgewezen dat dit een ontbrekende factor is in het aanbod. Analisten

Hyper- en supermarkten

Het Spaanse Nationaal Bureau voor de Statistiek heeft de cijfers over 2005 gepubliceerd. Daaruit blijkt dat de omzet van levensmiddelen, verse producten en dranken als volgt over de verschillende winkelsoorten kan worden verdeeld (in procenten):

	Hypermarkten	Supermarkten 1.001-2.500 m ²	Supermarkten 401-1.000 m ²	Supermarkten 100-400 m ²
Levensmiddelen	22,0	34,8	33,2	31,3
Verse producten	18,7	34,1	33,9	36,6
Dranken	9,0	16,9	19,3	15,6

Uit dit overzicht blijkt dat de hypermarkten nog steeds een kleiner marktaandeel hebben dan de supermarkten en dat de relatieve omzet bij de verschillende afmetingen van supermarkten niet erg veel uiteenloopt. Het percentage eigen merken in de hypermarkten ligt op 22% en in de grote supermarkten op 34%.

wijzen erop dat de komst van het Amerikaanse Whole Foods Market ook een factor kan zijn. Tesco is al gestart met natuurvoedingsproducten waarin noten, zaden en wat meer exotische producten zijn verwerkt, waaronder een aantal boonsoorten. Waitrose wil niet

specifiek zijn over het aantal en het soort natuurproducten dat zal worden aangeboden, maar heeft in elk geval de naam Waitrose Wholesome neergelegd voor patenting. Sainsbury's heeft diverse varianten op 'super natural' geregistreerd voor een reeks kruidenierswaren en voedingsmiddelen, waaronder groenten, nootjes en zaden, babyvoeding en verzorgingsproducten.

 Zweden
LNV-bureau Stockholm

> **Exportbevordering**

Zweeds oogje op Estland

De Zweedse Exportraad is een campagne gestart om de export naar Estland te bevorderen. Op dit moment gaat slechts 1% van de voedingsmiddelenexporten naar Estland en dat moet beter kunnen, zeggen de Zweden. Ze menen dat in Estland een goede markt voor kwaliteitsproducten is.

 Noorwegen
LNV-bureau
Kopenhagen

> **Salami-import**

Denen dupe van strengere Noorse regels

Deense salami-exporteurs, onder welke het bedrijf Tulip, kopen Noors varkensvlees op, verwerken de grondstof in Denemarken en exporteren de worst terug naar Noorwegen. Zij hoeven de volledige douaneheffing van tien euro per kilo niet te betalen. Normaal geldt die heffing voor dergelijke worst wél, omdat Noorse grondstoffen worden gebruikt. In 2004/2005 exporteerde Tulip 750 ton salami naar Noorwegen. De Noorse overheid heeft onlangs de regels aanzienlijk verscherpt, zodat bedrijven als Tulip niet langer verlaging van douaneheffing kunnen krijgen. Behalve de Denen maken ook de Zweden en Duitsers (onder meer via de EU) bezwaar tegen de wijziging in de Noorse regels.

graan, tegenover 38 miljoen vorig jaar. Quota zijn uitgegeven aan Silverstone, een Russisch bedrijf dat geen graanvoorraden heeft in Oekraïne.

Deze maatregel bevordert niet het investeringsklimaat en doet afbreuk aan de besprekingen voor WTO-toetreding, aldus de ambassadeurs van de Verenigde Staten, Duitsland en Nederland in hun reactie. Naast grote schade voor graanhandelaren, wordt verwacht dat (graan)investeerders terughoudender zullen zijn. Dat betekent een verminderde bereidheid graanproductie voor te financieren. Dit kan leiden tot een kleinere oogst, wat doorwerkt in het BNP-groeipercentage. President Joesjenko riep onlangs op snel een einde te maken aan deze situatie. Intussen bericht het Oekraïense ministerie van Landbouw dat de verscheping van graan weer is hervat. Helaas berichtte men ook dat voor duizenden tonnen graan de licenties nog niet in orde waren en deze niet konden worden verscheept.

Korte berichten uit het buitenland

Overig Europa

 Bulgarije
LNV-bureau Boekarest

> **Biobrandstof**

Biodiesel en -ethanol

De eerste Bulgaarse fabriek voor bio-ethanol is recentelijk gestart met zijn productie. Het Bulgaarse Evro-Ethyl investeerde ongeveer 7,5 miljoen euro in dit project. Ook andere producenten hebben plannen voor bio-ethanol. Zo wil Slachevi Lachi in 2007 in Provadia (Noordoost-Bulgarije) voor 50 miljoen euro een fabriek bouwen met een jaarlijkse productiecapaciteit van 100.000 ton. De produc-

tie is bestemd voor de export. Eko Petroleum bouwt momenteel een biodieselraffinaderij in Vidin. Binnen drie à vier jaar verwacht men 100.000 ton bio-ethanol uit maïs te produceren. EU-regelgeving stelt dat 5,75% van de totaal verbruikte brandstoffen uit biobrandstoffen moet bestaan; ook Bulgarije zal aan die richtlijn moeten voldoen. Ofschoon biodiesel is vrijgesteld van accijns, geldt dit niet voor bio-ethanol. Bijkomend probleem is dat er in Bulgarije geen standaard voor brandstoffen bestaat. Daarom zullen fabrieken trachten hun productie zo veel mogelijk te exporteren.

 Oekraïne
LNV-bureau Kiev

> **Graanexport**

Quotering graanexport

Gebrek aan graan op de Oekraïense markt is de officiële reden voor een tijdelijk quotasysteem voor graanexport. Begin oktober werd het licentiesysteem voor tarwe-export omgezet in een quoteringssysteem; nu ook voor maïs, rogge en gerst. Dit valt moeilijk te verklaren uit de omvang van de lokale oogst, ook al kent de wereldmarkt een lagere productie. Immers, Oekraïne heeft dit jaar circa 34 miljoen ton

Laatste nieuws

Bloemenseminar Belgrado

Voordat ex-Joegoslavië uiteenviel, was Servië een belangrijke bloemenproducent. Sinds 2000 is er een ontwikkeling zichtbaar waarin boeren switchen van groenten naar bloemen. Tegen deze achtergrond is de Nederlandse-Servische PSO-joint venture Plant Land Imex (van het Nederlandse Multiverde bv en het Servische Plant Land) opgericht.

In het kader van de bloemenweek te Novi Sad, was de Nederlandse bloemenarrangeur Konni van Delft uit Rijnsburg door LNV-steunpunt Belgrado als eregast uitgenodigd op een bloemenseminar op 25 oktober jl. Het publiek bestond uit circa 300 medewerkers van professionele bloemisterijen. Twee Servische arrangeurs showden enkele voorbeelden van boeketten voor traditionele festiviteiten in Servië, zoals de slava's (naamdagen). Mevrouw Van Delft liet vervolgens de laatste trends in het bloemschikken zien. Op verzoek maakte zij in haar boeketten gebruik van niet zo dure, maar kwalitatief wel

goede bloemensoorten. Een boeket dat op deze manier is samengesteld, is betaalbaar voor het brede publiek.

De hoge opkomst bij dit seminar, maar vooral het feit dat deelnemers uit heel Servië waren komen opdagen (met zes uur reistijd enkele reis), onderschrijft de grote vraag naar dit soort evenementen. Het seminar werd mede gefinancierd door het Bloemenbureau.

Dit was de eerste maal dat voor een dergelijk seminar via een centrale media-organisatie een persbericht werd gedistribueerd. Gelet op de respons van de media zal dit in de toekomst opnieuw worden gedaan. Opvallende resultaten: een documentaire van een half uur op nationale televisie met distributie naar 60 regionale televisiestations en een verslag tijdens een zondagmiddag-liveshow op de nationale televisie.

LNV-bureau Zagreb

Link bekeken De kalkoen

Via Nederlandse websites is er heel wat over de kalkoen te vinden. Startpagina's zijn bijvoorbeeld <http://kalkoen.startpagina.nl/>, www.kalkoen.nl, www.nop.nl en <http://pluimvee.startkabel.nl/>. Van verenigingen tot recepten, van kalkoenboerderijen en leveranciers van benodigdheden tot sectorinformatie.

De internetbibliotheek <http://nl.wikipedia.org/wiki/Kalkoen> biedt achtergrondinformatie en foto's. Het Productschap te Zoetermeer – voluit én in meervoud de Productschappen Vee, Vlees en Eieren – www.pve.nl geeft via het trefwoord 'kalkoen' bij 'zoeken' aan, dat er meer dan 100 documenten voorradig zijn, waaronder het document 'Kalkoensector in 2005' (!). Het LEI/DLO te Den Haag publiceerde april jl. het rapport *Handelsstromen van Pluimveevlees*, met daarin gegevens over de kalkoehandel, zie www.lei.dlo.nl/publicaties/PDF/2006/5_xxx/5_06_03.pdf.

Wilt u het internationaal zoeken, dan komt u bij hét kalkoeland op aarde, de Verenigde Staten. Zie de website van de NTF (National Turkey Federation), www.eatturkey.com.

Laatste nieuws

Rusland - Moskou

Bouw composteerinstallatie

In 2005 en 2006 is een PESP-studie uitgevoerd naar de haalbaarheid van verbetering van de groeiplaatsen voor stadsbomen in Moskou. Een Russische specialist - die een opleiding had gevolgd in Wageningen en nu verbonden is aan de bosbouwuniversiteit in Rusland -, de Neder-

Viktor Voskoboynikov (directeur van Moszelenhoz) en Albert Slootweg.

landse bedrijven Pius Floris Boomverzorging/ Plant Health Care, Slootweg Machinebouw en de BVOR (Branchevereniging voor organische stoffen) in Wageningen hebben de haalbaarheid onderzocht van het composteren van groenafval ten behoeve van eigen gebruik in de regio Moskou. Jaarlijks wordt circa 250.000 m³ onbenut gelaten. Het bedrijf Moszelenhoz, het groenbedrijf van de stad Moskou, was de partner in Rusland.

Tijdens deze studie is door Pius Floris Boomverzorging aan medewerkers van Moszelenhoz al een cursus gegeven (verbetering boomverzorging). In de toekomst zal deze samenwerking worden gecontinueerd. Daarnaast zal kennisoverdracht gerealiseerd worden van composteertechniek met behulp van BVOR en Slootweg Machinebouw, door middel van een nieuw te bouwen composteerinstallatie. Met de bouw daarvan is een bedrag gemoeid van € 1,7 miljoen. 10 november jl. werd hiervoor het contract ondertekend.

Studie met nieuwste ontwikkelingen

Supermarktsector in Duitsland

Uit een recent gepubliceerde studie over de ontwikkelingen bij de Duitse supermarkten blijkt onder meer het volgende.

De omzet in de Duitse supermarkten en discounters stagneert sinds een aantal jaren. Door de toename van het aantal vierkante meters per inwoner (400m² per 1.000 inwoners) stagneert ook de omzet per vierkante meter. De concurrentie is zeer groot.

Aldi, de grootste Duitse discounter, bereikt de grenzen aan zijn groei. Lidl schuift door uitbreiding van het assortiment steeds meer op in de richting van een servicesupermarkt (d.w.z. een supermarkt met het complete artikelenaanbod). Beide discounters verkopen in toenemende mate merkartikelen.

Conventionele warenhuizen hebben de laatste jaren het grootste marktaandeel verloren. Een enkele keten is sterk in de problemen geraakt.

De warenhuizen hebben de offensieve aanpak van de discounters en een aantal supermarkten niet kunnen bijhouden.

Van de servicesupermarkten volgen vooral REWE en EDEKA een offensieve strategie gericht op verbetering van het sortiment, de service, prijs en kwaliteit. Of dit op den duur tot hogere winst leidt, valt nog niet te zeggen.

De prijs van producten blijft voor 49 procent van de Duitse consumenten factor nummer één. Niettemin verwachten de onderzoekers een heropleving van de traditionele supermarkt, mits deze erin slaagt voordeel te halen uit de

Dominicaanse Republiek: open economie

De economie van de Dominicaanse Republiek vertoont de laatste tien jaren een stabiele groei en stelt zich steeds internationaler op. Er bestaat een handelsakkoord met de Verenigde Staten en men heeft onlangs een ambassade in Nederland geopend. Onder andere als gevolg van het toerisme, beseft men het belang van een open economie. De overheid heeft in juli afgelopen jaar voor wat betreft de import de consulaire factuur laten vervallen, evenals de valutaheffing van 13%. Legalisatie van documenten is ook niet meer nodig. Dit alles is vervangen door een nieuwe invoerheffing van 0,4%.

Het ministerie van Landbouw streeft een verbetering van de agrarische productie na en zal in samenwerking met een aantal sectororganisaties in de Dominicaanse Republiek voor het eerst een internationale landbouwbeurs opzetten, die van 21 - 24 februari 2007 zal plaatsvinden in Santo Domingo. Meer inhoudelijke informatie is te lezen op de website van deze activiteit: www.agroalimentaria.com.do of bij de handelsraad van de Dominicaanse Republiek in Nederland, mevrouw Rhina Durán (r.duran@embajadadominicana.nl)

kennisvoorsprong over producten en kwaliteit. Misschien zet de studie servicesupermarkten wat té sterk af tegen discounters. De grote concerns (bijvoorbeeld REWE) zetten namelijk bij nieuwbouw altijd een servicesupermarkt en een discounter bij elkaar, beide in eigen beheer. Voor wat betreft Aldi en Lidl kan het erom spannen. Door eerst klanten van de traditionele supermarkten af te nemen en zich vervolgens van een discounter geleidelijk tot een servicesupermarkt te ontwikkelen, lijkt hun strategie er in elk geval op gericht alle consumentenwensen te willen vervullen.

LNV-bureau Berlijn

Marktrapporten op internet

Onderstaand weer een overzicht van de afgelopen maand op internet aangetroffen landen-, regio- en themarapporten over de levensmiddelensector en andere agrarische sectoren. De informatie is afkomstig van onder meer overheden, organisaties en databases en vormt een aanvulling op de door de LNV-bureaus verstrekte informatie. De rapporten zijn gratis en uitsluitend per e-mail opvraagbaar bij het Ministerie van LNV, Directie Industrie en Handel, de heer J.J.M. Verbeek, e-mail j.j.m.verbeek@minlnv.nl.

Land	Titel	Land	Titel
Algemeen	World Investment Report 2006 (366 pag.)	Japan	Diepvriesaardappelproductensector (8 pag.)
Algemeen	Living Planet Report 2006 (44 pag.)	Japan	Aardbeiensector (12 pag.)
Algemeen	The State of Food Insecurity in the World 2006 (44 pag.)	Japan	Zuivelsector (14 pag.)
Algerije	Emerging Market Report 2006 (8 pag.)	Jordanië	Veevoeder/graansector (12 pag.)
Argentinië	Zuidvruchtensector (7 pag.)	Korea	Plantenzadensector (21 pag.)
Argentinië	Zuivelsector (8 pag.)	Korea	Vissector (22 pag.)
Argentinië	Emerging Market Report 2006 (6 pag.)	Korea	Update etiketteringswetgeving (5 pag.)
Bahrein	Emerging Market Report 2006 (9 pag.)	Malediven	Emerging Market Report 2006 (5 pag.)
Botswana	Emerging Market Report 2006 (6 pag.)	Maleisië	Exporthandleiding (20 pag.)
Brazilië	Biotechnologiesector (10 pag.)	Marokko	Emerging Market Report 2006 (6 pag.)
Brazilië	Zuivelsector (24 pag.)	Mexico	Biotechnologiesector (37 pag.)
Brazilië	Retail-foodsector (9 pag.)	Mexico	Houtsector (31 pag.)
Brazilië	Emerging Market Report 2006 (6 pag.)	Mexico	Aardbeiensector (11 pag.)
Bulgarije	Zuivelsector (16 pag.)	Mexico	Zuivelsector (17 pag.)
Canada	Biotechnologiesector (23 pag.)	Namibië	Emerging Market Report 2006 (6 pag.)
Canada	Vissector (30 pag.)	Nederland	Nederland in 2027, toekomstbeeld innovatieplatform (21 pag.)
Canada	Zuivelsector (14 pag.)	Nederland	Uitdagingen potplantensector internationalisering (8 pag.)
Chili	Zuidvruchtensector (8 pag.)	Nederland	Nederlandse agrocomplex 2005 (46 pag.)
Chili	Zuivelsector (10 pag.)	Nederland	Healthy Diet and Safe Food in the Netherlands (364 pag.)
Chili	Biotechnologiesector (10 pag.)	Nieuw-Zeeland	Biotechnologiesector (16 pag.)
China	China's Retail Industry (8 pag.)	Nieuw-Zeeland	Zuivelsector (19 pag.)
China	Food Safety Measures in China (6 pag.)	Noorwegen	Biotechnologiesector (5 pag.)
China	Overzicht Chinese warenwettelijke normen (34 pag.)	Oekraïne	Biotechnologiesector (13 pag.)
China	Zuidvruchtensector (10 pag.)	Oekraïne	Zuivelsector (17 pag.)
China	Zuivelsector (24 pag.)	Oostenrijk	Biotechnologiesector (12 pag.)
China	Veevoederwetgeving (31 pag.)	Paraguay	Biotechnologiesector (11 pag.)
China/Hong Kong	Emerging Market Report 2006 (7 pag.)	Polen	Aardbeiensector (15 pag.)
Colombia	Exporthandleiding (27 pag.)	Roemenië	Biotechnologiesector (13 pag.)
Colombia	Biotechnologiesector (7 pag.)	Roemenië	Zuivelsector (13 pag.)
Dom. Rep.	Exporthandleiding (15 pag.)	Rusland	Biotechnologiesector (18 pag.)
Ecuador	Biotechnologiesector (7 pag.)	Rusland	Zuivelsector (13 pag.)
Egypte	Biotechnologiesector (12 pag.)	Rusland	Emerging Market Report 2006 (8 pag.)
Egypte	Exporthandleiding (18 pag.)	Saoedi-Arabië	Biotechnologiesector (8 pag.)
Egypte	Zuivelsector (12 pag.)	Saoedi-Arabië	Emerging Market Report 2006 (11 pag.)
Egypte	Citrussector (7 pag.)	Singapore	Biotechnologiesector (8 pag.)
Egypte	Emerging Market Report 2006 (10 pag.)	Slowakije	Biotechnologiesector (7 pag.)
EU	Sectoren zacht fruit en kersen voor verwerking (12 pag.)	Spanje	Fruit-in-bliksector (13 pag.)
EU	Europese suikermarkt (9 pag.)	Spanje	Aardbeiensector (8 pag.)
EU	Europese zuivelmarkt (13 pag.)	Thailand	Exporthandleiding (26 pag.)
EU	Europese wei-derivatenmarkt (7 pag.)	Tsjechië	Biotechnologiesector (12 pag.)
Filippijnen	Biotechnologiesector (16 pag.)	Tsjechië	Diepvriesaardappelproductensector (9 pag.)
Filippijnen	Zuivelsector (12 pag.)	Tunesië	Emerging Market Report 2006 (6 pag.)
Frankrijk	Biotechnologiesector (12 pag.)	Turkije	Exporthandleiding (18 pag.)
Frankrijk	Theesector (6 pag.)	Turkije	Emerging Market Report 2006 (11 pag.)
Griekenland	Vers-fruitsector (16 pag.)	Verenigd Koninkrijk	Vers-fruitsector (16 pag.)
Hongarije	Biotechnologiesector (6 pag.)	Verenigde Arabische Emiraten	Emerging Market Report 2006 (9 pag.)
Ierland	Irish Food and Drink Industry (28 pag.)	Verenigde Staten	Floriculture and Nursery Crops in the USA (25 en 120 pag.)
India	Plantenzadensector (16 pag.)	Verenigde Staten	Americans Weigh Taste, Convenience and Nutrition (16 pag.)
Indonesië	Zuivelsector (8 pag.)	Zuid-Afrika	Fruit-in-bliksector (12 pag.)
Iran	Emerging Market Report 2006 (10 pag.)	Zuid-Afrika	Citrussector (11 pag.)
Israël	Citrussector (14 pag.)	Zweden	Biotechnologiesector (6 pag.)
Israël	Emerging Market Report 2006 (8 pag.)		
Italië	Vers-fruitsector (14 pag.)		
Italië	Vissector (12 pag.)		
Italië	Aardbeiensector (3 pag.)		
Italië	Vers-fruitsector (14 pag.)		

LNV-bureaus in het buitenland

AFRIKA

ADDIS ABBEBA

Werkgebied: Ethiopië
Drs. Ir. G. Westenbrink, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Old Airport Zone, Addis Abbeba
P.O. Box 1241, Addis Abbeba
Tel.: (00-251) 113.711.100 (BZ)
Fax: (00-251) 113.711.577 (BZ)
E-mail: add-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassyethiopia.org

Algiers (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Parijs)

Dhr. Khaled Benchaalal,
Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden
27 Chemin Cheikh Bachir El-Ibrahimi
El-Biar
Postadres: Boite Postale 72,
16030 Algiers - Algerije
Tel.: (00-213) 21.92.28.28
Fax: (00-213) 21.92.29.47
E-mail: alg-lnv@minbuza.nl
www.ambassadepaysbasalger.org

NAIROBI

Werkgebied: Kenia, Eritrea, Oeganda,
Tanzania, tevens voor UNEP
Dhr. D.J. Bruinsma, LNV-Raad
Ambassade der Nederlanden,
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Riverside Lane, Off Riverside Drive,
Nairobi, Kenia
Postadres: P.O. Box 41537, 00100, Nairobi,
Kenia
Tel.: (00-254) 20.4450.137
Fax: (00-254) 20.4450.138
E-mail: nlnaiagr@accesskenya.com
2e e-mail: nai-lnv@minbuza.nl
www.netherlands-embassy.or.ke

PRETORIA

Werkgebied: Zuid-Afrika, Zambia
Prof. drs. N.W. Visser, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 210 Queen Wilhelmina Street
New Muckleneuk,
Pretoria 0083, Zuid-Afrika
Postadres: P.O.Box 117, Pretoria 0001,
Zuid-Afrika
Tel.: (00-27) 12.425.4570/2/3
Fax: (00-27) 12.425.4571
E-mail: nlpreagr@telkomsa.net
2e e-mail: pre-lnv@minbuza.nl
www.dutchembassy.co.za

AMERIKA

BRAŚILIA

Werkgebied: Brazilië
Dhr. J.G. van de Vooren, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Ses Avenida das Nações, QD. 801, Lote 05 CEP
70405-900 Brasília - DF, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 07/0098, CEP
70359-970 Brasília - DF, Brazilië
Tel.: (00-55) 61.3961.3200 (BZ)
Tel.: (00-55) 61.3961.3208 (LNV)
Fax: (00-55) 61.3961.3233 (LNV)
E-mail: nlbraagr@uol.com.br
2e e-mail: bra-lnv@minbuza.nl
www.embaxada-holanda.org.br

São Paulo (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Brasília)

Mw. F.E. Heering, Agricultural assistant
Consulaat-Generaal der Nederlanden
Bezoekadres: Avenida Brigadeiro Faria
Lima 1779, 3 - andar CEP 01451-001-Sao
Paulo-SP, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 11302, CEP
05422-970-São Paulo-SP, Brazilië
Tel.: (00-55) 11.3811.3300 (BZ)
Fax: (00-55) 11.3819.0903 (LNV)
E-mail: nlsaoagr@uol.com.br
2e e-mail: sao-lnv@minbuza.nl
www.embaxada-holanda.org.br

BUENOS AIRES

Werkgebied: Argentinië, Chili, Uruguay
Drs. M. van Genne, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Edificio Porteño II, Olga Cossentini 831,
Pisos 3 y 4, C1107 BVA Buenos Aires,
Argentinië
Postadres: Ambassade der Nederlanden,
Olga Cossentini 831, C1107 BVA
Buenos Aires, Argentinië
Tel.: (00-54) 11.4338.0090 (LNV)
Fax: (00-54) 11.4338.0091 (LNV)
E-mail: nlbueagr@embajadaholanda.int.ar
2e e-mail: bue-lnv@minbuza.nl
www.embajadaholanda.int.ar

MEXICO

Werkgebied: Mexico, Cuba
Ir. P.A.L. de Rijk, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Av. Vasco de Quiroga 3000, Piso 7, Colonia
Santa Fe, 01210 Mexico D.F., Mexico
Postadres: Apartado Postal 10-656,
11000 Mexico D.F., Mexico
Tel.: (00-52) 55.5258.9921 tst. 215 (LNV)
Fax: (00-52) 55.5258.8139
E-mail: lnv@nlgovmex.com
2e e-mail: mex-lnv@minbuza.nl
www.paisesbajos.com.mx

WASHINGTON

Werkgebied: Verenigde Staten van
Amerika (incl. Puerto Rico), Canada, tevens
Wereldbank
Ir. W.L.A.G. Tacken, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
4200 Linnean Avenue, N.W.
Washington, D.C 20008-3896, Verenigde
Staten van Amerika
Tel.: (00-1) 202.274.2716/2718
Fax: (00-1) 202.244.3325
E-mail: nlwasagr@yahoo.com
2e e-mail: was-lnv@minbuza.nl
www.netherlands-embassy.org/

AZIË

BANGKOK

Werkgebied: Thailand en Vietnam
Ir. R.J. Konijn, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
15 Soi Tonson Ploenchit Road,
Lumpini, Pratumwan
Postadres: P.O. Box 404,
Bangkok 10330, Thailand
Tel.: (00-66) 2.309.5290 (LNV)
Fax: (00-66) 2.309.5295 (LNV)
E-mail: nlbanagr@loxinfo.co.th
2e e-mail: ban-lnv@minbuza.nl
www.mfa.nl/ban

Hanoi (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Bangkok)

Mw. Truong Thi Dung, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Daeha Office Tower, 6 th floor 360
Kim Ma Street, Ba Dinh District, Hanoi
Tel.: (00-84) 4.831.5650
Fax: (00-84) 4.831.5605
E-mail: nlhanagr@yahoo.com
2e e-mail: han-lnv@minbuza.nl
www.netherlands-embassy.org.vn

JAKARTA

Werkgebied: Indonesië, tevens voor
Association of South-East Asean Nations
(ASEAN)
Mr. J.M.P.H. van der Zijden, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Jalan H.R. Rasuna Said, Kavel S-3,
Kuningan, Jakarta 12950, Indonesië
Tel.: (00-62) 21.524.1032/48 (LNV)
Fax: (00-62) 21.526.2230 (LNV)
E-mail: nljakagr@jrne.or.id
2e e-mail: jak-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassy.or.id/

KUALA LUMPUR

Werkgebied: Maleisië, Filippijnen
Drs. A.M. de Roo, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden
7th Floor, South Block. The Amp Walk
218, Jalan Ampang
50480 Kuala Lumpur
Postadres: Postbus 10543
50716 Kuala Lumpur
Maleisië
Tel.: (00-60) 3.216.86.206 (LNV)
Fax: (00-60) 3.216.86.240 (BZ)
E-mail: nlgovkl@netherlands.org.my
2e e-mail: kll-lnv@minbuza.nl
www.netherlands.org.my

Manilla (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Kuala Lumpur)

Dhr. J.I.C. Laquian, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
9e Etage, King's Court Bldg I, 2129 Chino
Roces Avenue,
Makati City, Metro Manilla, Filippijnen
Postadres: P.O. Box 2448 MCPO,
1264 Makati, Metro Manilla,
Filippijnen
Tel.: (00-63) 2.811.2706 (LNV)
Fax: (00-63) 2.811.2706 (LNV) of (00-63)
2.815.4579 (BZ)
E-mail: nlmanagr@eastern.com.ph
2e e-mail: man-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassy.ph

Singapore (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Kuala Lumpur)

Dhr. K.C. Chong, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
541 Orchard Road, 13-01 Liat Towers,
Singapore 238881
Postadres: Tanglin P.O. Box 447, Singapore
912415
Tel.: (00-65) 6739.1121 (LNV)
Fax: (00-65) 6737.1940 (BZ)
E-mail: nlsinagr@singnet.com.sg
2e e-mail: sin-lnv@minbuza.nl
www.nethemb.org.sg/

NEW DELHI

Werkgebied: Bhutan, India, Sri-Lanka, Nepal
W.J. Wolff, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
6/50F Shantipath,
Chanakyapuri, New Delhi 110021, India
Tel.: (00-91) 11.24.197.604/5/77
Fax: (00-91) 11.24.197.702
E-mail: nlndeagr@vsnl.net
2e e-mail: nde-lnv@minbuza.nl
www.hollandinindia.org

PEKING

Werkgebied: Volksrepubliek China,
(incl. Hong Kong) en Mongolië
Ir. H.J.W. van Duijn, LNV-Raad
Mw. ir. G.J.G.M. Nuytens-Vaarkamp,
LNV-Attachée
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4, Liangmahe Nanlu Rd.
Beijing 100600, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 10.8532.0260 (LNV)
Fax: (00-86) 10.8532.0303 (LNV)
E-mail: info@nlpekagr.com
2e e-mail: pek-lnv@minbuza.nl
www.hollandinchina.org/nl/
peking/intro.htm
Web (LNV): www.nlpekagr.com

Hong Kong SAR (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Peking)

Mw. M.P.C. Ng, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Room 5702, 57/F Cheung
Kong Center, 2 Queen's Road Central,
Hong Kong, Volksrepubliek China
Tel.: (00-852) 2524.8187/88 (LNV)
Fax: (00-852) 2524.9419 (LNV)
E-mail: nlhonagr@netherlands-cg.org.hk
2e e-mail: hon-lnv@minbuza.nl
www.netherlands-cg.org.hk
Web (LNV): www.nlpekagr.com

Shanghai (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Peking)

Dhr. N. Hong, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Sun Plaza, East Tower,
4th Floor, 88 Xian Xia Road,
Shanghai 200336, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 21.6209.9076 (BZ)
Fax: (00-86) 21.6278.9722 (LNV)
E-mail: nlshaagr@uninet.com.cn
2e e-mail: sha-lnv@minbuza.nl
www.hollandinchina.org/nl/cg/sh-intro.htm
Web (LNV): www.nlpekagr.com

SEOUL

Werkgebied: Republiek Korea en Taiwan
Ir. J.P.N. Damen, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Kyobo Building, 14th floor, 1, Jongno 1-ka
Jongno-gu, Seoel 110-714, Republiek Korea
Postadres: K.P.O. Box 509, Seoel 110-605,
Republiek Korea
Tel.: (00-82) 2.723.4180
Fax: (00-82) 2.723.0283
E-mail: main@lnvseo.org
2e e-mail: seo-lnv@minbuza.nl
www.nlembassy.or.kr

Taipei (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Seoel)

Mw. C.S. Hsiung, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Netherlands Trade and
Investment Office, Agricultural and Food
Department, Rm. B, 5/F Artist Construction
Building, 133 Min Sheng E. Road,
Section 3, Taipei 105, Taiwan
Tel.: (00-886) 2.2713.5760
Fax: (00-886) 2.2713.0194
E-mail: nltaiagr@ntio.org.tw
www.ntio.org.tw/agricultural/index-e.htm

TOKYO

Werkgebied: Japan
Ir. F.L.M. Vossenaar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Shiba-koen, 3-6-3,
Minato-ku, 105-0011 Tokyo, Japan
Tel.: (00-81) 3.5401.0421 (LNV)
Fax: (00-81) 3.5401.0424 (LNV)
E-mail: nltokagr@ma.neweb.ne.jp
2e e-mail: tok-lnv@minbuza.nl
www.oranda.or.jp

EUROPESE UNIE

Athene (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Boekarest)

Mw. M. Plessas-Schallenberg,
Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Leoforos Vassileos Konstantinou 5-7,
Athene 106-74, Griekenland
Tel.: (00-30) 2.107.254.960
Fax: (00-30) 2.107.254.970
E-mail: ath-agr@dutchmail.gr
2e e-mail: ath-lnv@minbuza.nl
www.mfa.nl/ath

BERLIJN

Werkgebied: Duitsland, Zwitserland
Dr. T.C. de Groot, LNV-Raad
Mw. Mr. S.M.C. Deepen, LNV-Attachée
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Klosterstrasse 50,
10179 Berlin, Duitsland
Tel.: (00-49) 30.2095.6480 (LNV)
Fax: (00-49) 30.2095.6481 (BZ)
E-mail: bln-lnv@minbuza.nl
www.dutchembassy.de

BOEDAPEST

Werkgebied: Hongarije, Slovenië, Oostenrijk
Ir. J.A. Landstra, LNV-Raad
Mw. A.E. Braam, Raad voor Veterinaire
aangelegenheden
Veterinair Werkgebied: Hongarije,
Bulgarije, Estland, Letland, Litouwen,
Macedonië, Polen, Roemenië, Slovenië,
Tsjechoë en Slowakije
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,

Seminar varkenssector

PVE (de Productschappen Vee, Vlees en Eieren) organiseert op 15 februari a.s. een seminar over Midden- en Oost-Europa voor de varkenssector, met medewerking van de directie Industrie & Handel en de LNV-bureaus ter plaatse. Het seminar gaat over de kansen op de markten in die regio (Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Roemenië,

Bulgarije, Kroatië en Servië) voor de gehele varkenshouderijketen en toeleveranciers. Bij voldoende interesse worden enkele handelsmissies gepland. Datum: 15 februari 2007, vanaf 16.00 uur, De Reehorst te Ede. Informatie: Bonne van Dam (PVE), tel. 079 – 368 75 61, e-mail: b.p.van.dam@pve.agro.nl.

Fuge utca 5-7, (2e district),
1022 Boedapest, Hongarije
Postadres: P.O. Box 56,
1388 Boedapest, Hongarije
Tel.: (00-36) 1.3366.380 (LNV)
Fax: (00-36) 1.3266.238 (LNV)
E-mail: nlboeagr@pronet.hu
2e e-mail: bdp-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassy.hu

BRUSSEL

Werkgebied: België, Luxemburg
Jhr. mr. ing. K.H.A. von Chrismar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, H. Debrouxlaan 48,
1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1550 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1780 (LNV)
E-mail: nlbruaagro@euronet.be
2e e-mail: br-lnv@minbuza.nl
www.nederlandsambassade.be

KOPENHAGEN

Werkgebied: Denemarken, Estland,
Finland, Noorwegen, IJsland, Zweden
Dhr. H.H. Schipper, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Toldbodgade 33,
DK 1253 Kopenhagen K, Denemarken
Tel.: (00-45) 33.707.218
Fax: (00-45) 33.140.350
E-mail: nlkopagr@newmail.dk
2e e-mail: kop-lnv@minbuza.nl
www.nlembassy.dk

LONDEN

Werkgebied: Verenigd Koninkrijk, Ierland
Drs. G.G.J. Thissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, 38, Hyde Park Gate,
Londen SW7 5DP, Verenigd Koninkrijk
Tel.: (00-44) 20.7590.3279/76/77/80
Fax: (00-44) 20.7581.5276
E-mail: nllonagr@netherlands-
embassy.org.uk
2e e-mail: lon-lnv@minbuza.nl
www.netherlands-embassy.org.uk/

MADRID

Werkgebied: Spanje, Marokko, Portugal
Mr. C.J. Heringa, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Avenida del Comandante
Franco 32, 28016 Madrid, Spanje
Tel.: (00-34) 91.353.7521/20 (LNV)
Fax: (00-34) 91.353.7567 (LNV)
E-mail: nlmadagr@telefonica.net
2e e-mail: mad-lnv@minbuza.nl
www.embajadapaisesbajos.es

Lissabon (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Madrid)

Mw. A.P. Paiva Geadas,
Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Avenida Infante Santo
43-50, 1399-011 Lissabon, Portugal
Tel.: (00-351) 21.391.4919 (LNV)
Fax: (00-351) 21.391.4952 (LNV)
E-mail: nllisagr@netcabo.pt
2e e-mail: lis-lnv@minbuza.nl
www.emb-paisesbaixos.pt

PARIS

Werkgebied: Frankrijk, Algerije
Mw. drs. M.A.J. Vaes, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, 7-9 Rue Eblé,
75007 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4062.3353 (LNV)
Fax: (00-33) 1.4062.3452 (LNV)
E-mail: agriculture@amb-pays-bas.fr
2e e-mail: par-lnv@minbuza.nl
www.amb-pays-bas.fr

PRAAG

Werkgebied: Tsjechië, Slowakije
Mw. Ir. P.M.B. de Vries-Van Loon, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Gotthardska 6/2,

160 00 Praag 6, Bubenec, Tsjechië
Tel.: (00-420) 233.015.218
Fax: (00-420) 233.015.257 (LNV)
E-mail: nlpraagr@ti.cz
2e e-mail: pra-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassy.cz

ROME

Werkgebied: Italië
Mw. drs. H. van Rootselaar,
Agricultural assistant
Mw. M. Sipman, Agricultural assistant
Mw. drs. C.W. Zwitter, Adjunct-Attachée (tijd.)
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Via della Camilluccia 701-703,
00135 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.367.67224 (LNV)
Fax: (00-39) 06.367.67261 (LNV)
E-mail: nlrromagr@tuttopmi.it
2e e-mail: rom-lnv@minbuza.nl
www.olanda.it/

WARSCHAU

Werkgebied: Polen, Letland, Litouwen
Drs. ing. A.W. Verhey, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Ul. Kawalarii 10,
00 468 Warschau, Polen
Tel.: (00-48) 22.559.1269
Fax: (00-48) 22.840.2634
E-mail: nlwaragr@ikp.pl
2e e-mail: war-lnv@minbuza.nl
www.nlembassy.pl

MIDDEN-OOSTEN

ABU DHABI

Werkgebied: Verenigde Arabische Emiraten,
Saoedi-Arabië, Iran
Ir. G.T.A. de Vent, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Apt. 602 Al Masaood Tower Building, Shelkh
Hamdan Street, Abu Dhabi,
Verenigde Arabische Emiraten.
Postadres: P.O.Box 46560, Abu Dhabi,
Verenigde Arabische Emiraten.
Tel.: (00-971) 2.632.0712 (LNV)
Fax: (00-971) 2.632.0198 (LNV)
E-mail: abu-lnv@minbuza.nl

Riyadh (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Abu Dhabi)

Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Diplomatic Quarter, Riyadh,
Saoedi-Arabië
Dhr. M.M. el Bahaie, Agricultural assistant
Postadres: P.O.Box 94307, Riyadh 11693,
Saoedi-Arabië
Tel.: (00-966) 1 488 1093/2501 (LNV)
Fax: (00-966) 1 488 1519 (LNV)
E-mail: ri-y-lnv@minbuza.nl
www.holland.org.sa

Teheran (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Abu Dhabi)

Dhr. M. Shafeghati, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Darrous Shahrzad Boulevard, Kamasae Street,
1st East Lane 33, 19498 Teheran, Iran
Postadres: P.O. Box 11365-138, Teheran, Iran
Tel.: (00-98) 21.2255.5094 (LNV)
Fax: (00-98) 21.2256.0213 (LNV)
E-mail: teh-lnv@minbuza.nl
www.mfa.nl/teh

KAIRO

Werkgebied: Egypte, Jordanië,
Libanon, Syrië
Ir. H.L.M. van Wissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, 18, Hassan Sabri Street, 11211,
Zamalek, Kairo, Egypte
Tel.: (00-202) 736 38 63 / 739 55 71/2/3
Fax: (00-202) 736 09 36
E-mail: nlkaiagr@hollandemb.org.eg
2e e-mail: kai-lnv@minbuza.nl
www.hollandemb.org.eg

Damascus (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Kairo)

Mw. Samar Kadri, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Abou Roumaneh, Al-Jalaa Street,
Imm. Tello, Damascus, Syrië
Postadres: Boîte Postale 702, Damascus, Syrië
Tel.: (00-963) 11.333.5119/6871 (BZ)
Fax: (00-963) 11.333.9369 (BZ)
E-mail: nldamagr@cyberia.net.lb
2e e-mail: dmc-lnv@minbuza.nl

OVERIG EUROPA

ANKARA

Werkgebied: Turkije, Israël,
Palestijnse Gebieden
Mw. drs. C.J.M. Konsten, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Turan Günes Bavari 7,
Cadde no. 3, Yildiz 06550 Ankara, Turkije
Tel.: (00-90) 312.409.1860 (LNV)
Fax: (00-90) 312.409.1892 (LNV)
E-mail: nlgovankagr@bnet.net.tr
2e e-mail: ank-lnv@minbuza.nl
www.dutchembassy.org.tr
Web (LNV): www.nlanagr.com

BOEKAREST

Werkgebied: Roemenië,
Bulgarije, Griekenland
Ir. Ing. M.Y. Brouwer, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Aleea Alexandru 20, Sector 1,
011823 Boekarest, Roemenië
Tel.: (00-40) 21.231.5657 (LNV)
Fax: (00-40) 21.231.6373 (LNV)
E-mail: nlbragr@olanda.kappa.ro
2e e-mail: bkr-lnv@minbuza.nl
www.olanda.ro/

Sofia (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Boekarest)

Mw. D.H. Milenkova, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Oborishte 15, 1504 Sofia, Bulgarije
Postadres: P.O. Box 91, 1000 Sofia, Bulgarije
Tel.: (00-359) 2.8160.380 (LNV)
Fax: (00-359) 2.8160.381 (LNV)
E-mail: nlssofagr@bulpost.net
2e e-mail: sof-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassy.bg/

KIEV

Werkgebied: Oekraïne, Armenië,
Azerbeidzjan, Georgië, Moldavië
Ir. A.A. Verhagen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Kontraktova Ploscha 7,
01901 Kiev, Oekraïne
Tel.: 0900-1523 (alleen vanuit Nederland)
of (00-380) 44 490 82 23 (LNV)
Fax: (00-380) 44.490.8266 (LNV)
E-mail: kievagrnl@ukr.net
2e e-mail: kie-lnv@minbuza.nl
www.holland.com.ua

MOSKOU

Werkgebied: Rusland, Kazachstan,
Oezbekistan, Wit-Rusland
Ir. M. Overheul, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,
Tverskoj Blvd. 14/1, 5th Floor,
125009 Moscow, Rusland
Postadres: Kalashny Pereulok 6,
13100 Moskou, Rusland
Tel.: (00-7) 495.797.2946
Fax: (00-7) 495.797.2905
E-mail: moslnv@sovintel.ru
2e e-mail: mos-lnv@minbuza.nl
www.netherlands-embassy.ru

ZAGREB

Werkgebied: Bosnië-Herzegovina, Kroatië,
Servië-Montenegro
Mr. O.B.M. Meuffels, LNV-raad
Mw. D. Budimir, Agricultural assistant
Post/Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Medvescak 56,
10000 Zagreb, Kroatië

Tel.: (00-385) 1.464.2220 (LNV)
Fax: (00-385) 1.464.2221 (LNV)
E-mail: zag-lnv@minbuza.nl
www.netherlandsembassy.hr

Belgrado (LNV-steunpunt, valt onder LNV-bureau Zagreb)

Mw. M. Mirkovic, Agricultural assistant
Bezoekadres: Ambassade der
Nederlanden, Simina 29, 11000 Belgrado,
Servië-Montenegro
Postadres: Postfah 489, 11001 Belgrado
Tel.: (00-381) 11.202.39.80
Fax: (00-381) 11.202.39.99
E-mail: nlgovbel@eunet.yu (tijdelijk)
2e e-mail: bel-lnv@minbuza.nl
www.nlembassy.org.yu

PERMANENTE VERTEGENWOORDIGINGEN LNV BIJ INTERNATIONALE ORGANISATIES

BRUSSEL PV-EU

Mr. G.P.G. Kunst, LNV-Raad
Drs. A.M. Akkerman, Raad voor
Veterinaire Aangelegenheden
Mw. Drs. S.J.C.W. Bont, LNV-Attaché
Drs J.J.M. Paardkoper, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de Europese Unie,
H. Debrouxlaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1545/1546 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1776 (LNV)
E-mail: br-lnv@minbuza.nl
www.nederlandsseambassade.be
Tevens belast met procurement-aangelegen-
heden in het kader van de ontwikkelings-
fondsen van de EU.

GENÈVE PV-WTO

Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de WTO
(Wereldhandelsorganisatie) en andere -
internationale organisaties te Genève
(UNCTAD, UNEP, WHO, WIPO/UPOV)
Mr. M.P.C. Huije, LNV Raad
Postadres: C.P. 196, 1211 Genève 20 CIC,
Zwitserland
Tel.: (00-41) 22.748.1822/08 (LNV)
Fax: (00-41) 22.748.1828 (BZ)
E-mail: nlgevagr@bluwin.ch
2e e-mail: rien.huije@minbuza.nl

PARIS PV-OESO

Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de OESO (Organisatie
voor Economische Samenwerking en
Ontwikkeling)
Ir. A.J.A. van Royen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: 12-14 Rue Octave Feuillet,
75116 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4524.9971
Fax: (00-33) 1.4524.9938
E-mail: nlpaagro@fr.oleane.com
2e e-mail: pao-lnv@minbuza.nl

ROME - PV ROME

Werkgebied: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de VN-organisaties voor
voedsel en landbouw
Drs. E. Wermuth, Buitengewoon en
Gevolmachtigd Ambassadeur, Permanent
Vertegenwoordiger
Dr. T.R.G. van Banning, Ambassadeeraad,
Plv. Permanent Vertegenwoordiger
Mw. Drs. A. Swalef, Tweede Secretaris
Post/Bezoekadres: Permanente
Vertegenwoordiging van het Koninkrijk
der Nederlanden bij de VN-organisaties voor
voedsel en landbouw, Via delle
Terme Deciane 6, 00153 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.574.0306/ 2326
Fax: (00-39) 06.574.4927
E-mail: nlrofagr@netherlandspemrep.it
2e e-mail: rof@minbuza.nl

Activiteitenkalender

Pioneers in international business

Programma Bilaterale Economische Samenwerking van de directie Industrie & Handel

Onderstaande activiteiten zijn op alfabetische volgorde gerangschikt per regio en per land.

Regio/land	Periode 2007	Activiteit	Inlichtingen uitvoering	Inlichtingen markt
Amerika				
Mexico	7 - 10 februari	Expo Agro te Culiacan (Sinaloa), vakbeurs voor de groententeelt (infostand LNV-bureau)	Ing. J. Porte 070 378 44 28	Ing. J. Porte 070 378 44 28
	8 - 10 maart	Agri Verde/Expoflor te Toluca, vakbeurs voor de groenten- en bloemeteelt (infostand LNV-bureau)	Ing. J. Porte 070 378 44 28	Ing. J. Porte 070 378 44 28
	5 - 7 juni	Alimentaria Mexico te Mexico City, voedingsmiddelen-vakbeurs (Hollandpaviljoen met displayvitines)	Ing. J. Porte 070 378 44 28	Ing. J. Porte 070 378 44 28
Verenigde Staten	12 - 15 oktober	PMA Fresh Summit te Houston, vakbeurs voor AGF, Sierteelt en toeleverende industrie (Hollandpaviljoen)	Ir. O.T.J. Stiekema 070 378 42 35	Ir. O.T.J. Stiekema 070 378 42 35
Azië/Oceanië				
China	11 - 14 april	Int. Hortiflor te Shanghai, sierteeltvakbeurs (Hollandpaviljoen)	LNV-bureau 00 86 10 85 32 02 60	Drs. R.W.C. van den Bergh 070 378 42 46
	21 - 23 juni	Int. Dairy Expo te Nanjing, melkveehouderijbeurs (Hollandpaviljoen)	LNV-bureau 00 86 10 85 32 02 60	Drs. R.W.C. van den Bergh 070 378 42 46
	5 - 7 september	Sweets China in combinatie met World of Food te Shanghai, zoetwaren- en voedingsmiddelenbeurs (Hollandpaviljoen)	A. P. van Balen 070 378 4168	Drs. R.W.C. van den Bergh 070 378 42 46
Japan	13 - 16 maart	Foodex te Tokyo, voedingsmiddelenvakbeurs (Hollandpaviljoen)	Ing. J.P. Schenk 070 378 41 69	Drs. R.W.C. van den Bergh 070 378 42 46
Korea	24 - 27 april	Food en Hotel Korea te Seoul, voedingsmiddelen-vakbeurs (Hollandpaviljoen)	Ing. J.P. Schenk 070 378 41 69	Drs. A.J. Rohde 070 378 44 86
Thailand	7 - 9 maart	VIV Asia te Bangkok, internationale vakbeurs voor de innovatieve veehouderij (Hollandpaviljoen)	NCH 070 344 15 22	Ing. W.J.C. Huisman 079 378 41 66
	23 - 27 mei	Thaifex te Bangkok, voedingsmiddelenvakbeurs (Hollandpaviljoen)	Ing. J.P. Schenk 070 378 41 69	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
Vietnam	juni	Vietfish te Ho Chi Minhstad, visserijbeurs (infostand LNV-bureau)	LNV-bureau 00 84 4 83 15 605	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
EU				
Duitsland	19 - 28 januari	Internationale Grüne Woche te Berlijn, algemene landbouwbeurs (nationale presentatie)	PEM 0321 38 79 33	LNV-bureau 00 49 30 20 95 64 80
	8 - 10 februari	Fruit Logistica te Berlijn, vakbeurs voor AGF en sierteelt (partnerlandactiviteiten)	Ir. M.A.C. Homan 070 378 55 53	LNV-bureau 00 49 30 20 95 64 80
	15 - 18 februari	Biofach te Neurenberg, vakbeurs voor biologische producten (Hollandpaviljoen)	Ir. A.M. Vroegop 070 378 54 66	Ir. A.M. Vroegop 070 378 54 66
	13 - 17 oktober	Anuga te Keulen, voedingsmiddelenvakbeurs (Hollandpaviljoen en LNV-businesslounge met ministands)	NCH 070 344 15 86	LNV-bureau 00 49 30 20 95 64 80
Hongarije	20 - 22 februari	IFE Hungary te Boedapest, voedingsmiddelenvakbeurs (Hollandpaviljoen)	Ing. J.P. Schenk 070 378 41 69	A. Veldhuizen MBA 070 378 47 17
Nederland	9 - 12 oktober	Hortifair te Amsterdam-RAI, tuinbouwvakbeurs (Informatiestand)	Mw. J.M. de Muynck 070 378 56 64	
Portugal	27 - 30 mei	Alimentaria Lisboa, te Lissabon, voedingsmiddelen-vakbeurs (Hollandpaviljoen)	Ing. J.P. Schenk 070 378 41 69	LNV-bureau 00 351 21 39 14 919
Spanje	8 - 11 mei	Salon de Alimentación te Madrid, voedingsmiddelen-vakbeurs (Hollandpaviljoen)	Ing. J.P. Schenk 070 378 41 69	LNV-bureau 00 34 91 35 37 521
Verenigd Koninkrijk	18 - 21 maart	IFE07 te Londen, voedingsmiddelenvakbeurs (Hollandpaviljoen)	NCH 070 344 15 22	LNV-bureau 00 44 20 75 81 52 76
	15 - 16 april	National Products Europe te Londen, vakbeurs voor biologische producten (Hollandpaviljoen)	Ir. A.M. Vroegop 070 378 54 66	LNV-bureau 00 44 20 75 81 52 76
Overig Europa				
Bulgarije	20 - 24 februari	AGRA te Plovdiv, landbouwbeurs (Hollandpaviljoen)	LNV-bureau 00 359 2 81 60 380	Dr. E.J. Krajenbrink 070 378 51 40
Midden-Oosten/Afrika				
Ethiopië	21 - 23 maart	Hortiflora, te Addis Abbeba, vakbeurs voor de bloemen-, groenten- en fruitteelt (Holland paviljoen en seminars)	HPP 020 662 24 82	Mw. I Korving 070 378 47 97
VAE	19 - 22 februari	Gulfood te Dubai, voedingsmiddelenvakbeurs (Hollandpaviljoen)	NCH 070 344 15 21	LNV-bureau 00 971 2 63 20 712

december 2006

Onder dit motto werkt het Ministerie van LNV aan veilig, verantwoord geproduceerd voedsel en een vitale natuur. Het platteland moet economisch gezond blijven, met behoud van landschap en cultuur. Ten slotte wil LNV de internationale concurrentiekracht van de agrarische sector versterken, met

maatschappelijk verantwoord ondernemen als uitgangspunt. LNV heeft anderen nodig om dit te realiseren. Alle betrokkenen moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Transparante besluitvorming is daarbij voorwaarde. LNV geeft richting, stelt waar nodig kaders, stimuleert en financiert.

Voedsel en groen
van internationale klasse